

@ou@live

ŽIVÝ MAGAZÍN
OSTRAVSKÉ UNIVERZITY
č. 1/2018

Eliška Černá:

„Byznysu s chudobou se daří.
Legislativa stále chybí“

Nový univerzitní areál za miliardu korun:
Sport, technologie i umění

Dejte si kafe s vědci na Colours of Ostrava

Je zdravé sportovat na „čerstvém“ vzduchu
v průmyslovém regionu?

Srdce na dlani

Poznáte je na první pohled, aniž byste tušili, co je vlastně spojuje. Jakási poklidná jiskra v očích, která umí nastolit mír. Ale umí také ve správnou chvíli zažehnout a zapálit člověka i celé jeho okolí... pro dobrou věc. Hrdiny tohoto čísla OUletníku jsou právě tito lidé: lidé, kteří nosí srdce na dlani.

Na následujících stranách se seznámíte s Eliškou Černou, neúnavnou bojovnicí za lidská práva, která používá všechny zbraně vědy i občanské společnosti, aby pomohla těm, kteří do hry života nastoupili ze znevýhodněné pozice.

Poznáte nadějně studenty medicíny, kteří vedle studia jednoho z nejnáročnějších oborů organizují úspěšné vzdělávací akce, které díky čokoládovým srdcím také pomáhají.

A chladným vás nenechá ani příběh dětí z etiopské vesničky Tumticha, která i díky Ostravské univerzitě postaví svou novou školu.

Přeji si, ať vás čtení tohoto OUletníku těší tak, jak nás těšilo jeho psaní. A ať potkáte mnoho lidí, kteří mají srdce na dlani.

Andrea Wantulová,
Šéfredaktorka OU@live

SLEDUJTE NÁŠ MAGAZÍN ONLINE
ALIVE.OSU.CZ

Aréna

3 Nové budovy za miliardu: OU plánuje vystavět nový areál na Černé louce

9 Člověk v tísní + Ostravská: Společně pro vzdělání

11 Zájem o Ostravskou univerzitu roste – demografickým křivkám navzdory

15 Univerzitní knihovna Ostravské univerzity: Jako doma!

17 Filozofickou fakultu OU povede doc. Antonín

18 Mezinárodní matematická soutěž: zabodovalo Česko i Rusko

19 Budova z roku 1899 prošla rekonstrukcí

21 Univerzitní víno je z Liščího vrchu

22 Menzy OU: Nově v areálu Lékařské fakulty

23 Magazín Universitas: Aktuality, témata a komentáře z vysokého školství

25 Letem světem z Ostravské

Věda a výzkum

27 Moravská Amazonie: Studie přinesla znepokojující výsledky. Zelení veteráni vymírají

29 Vědci prověřili vliv průmyslového prostředí na zdraví. Získali excelentní projekt

31 Terapie tmou: Pomůže v sobě uklidit a léčit závislosti

33 Talentmanagement: Při Ostravské univerzitě vzniklo nové centrum na podporu nadaných dětí

34 OstraVirus: Vědci objevili neznámý virus v ploštici

Rozhovor

35 Lékař Pavel Ševčík: „To, že vás něco bolí, může vyvolat strach“

39 Eliška Černá: „Byznysu s chudobou se daří. Legislativa stále chybí“

Fotoreportáž

45 Reprezentační ples Ostravské univerzity v barvách trikolóry

53 Kouzelná flétna s prvky Hvězdných válek: Operní studio boduje!

Student

59 Čokoládové srdce: Studenti získali téměř 90 tisíc pro Mobilní hospic Ondrášek

61 Majáles Ostrava 2018: Majálesová tramvaj, certifikát Čistý festival i scéna navíc

62 IQač: Nenechte si ujít oficiální pivo studentů Ostravské univerzity

63 Na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity se usadila moudrá SOVA

Pozvánka

65 Ostravská na Colours of Ostrava

71 Happening Jsme Ostravská!

73 Ostravský tým vede celorepublikovou Noc vědců

75 Životní pouť Leoše Janáčka

77 Osudové osmičky české historie

79 Kalendář akcí Ostravské univerzity

OUletník OU@live

Tištěná podoba živého online magazínu Ostravské univerzity OU@live: alive.osu.cz, č. 1/2018 vyšlo 17. 5. 2018 v Ostravě v nákladu 1 000 ks.

Vydává jako občasník Ostravská univerzita, Dvořákova 7, Ostrava. Periodický tisk registrovaný u Ministerstva kultury ČR pod ev. č. E 22492. Neprodejné.

Šéfredaktorka:
Andrea Wantulová

Grafické zpracování a sazba textu:
Tomáš Fabík

Foto - titulní / zadní strana:
Karel Kita / Velishchuk Yevhen

Oddělení PR a marketingu

Vedoucí oddělení PR a marketingu:
Adam Soustružník
+420 724 919 614 / adam.soustruznik@osu.cz

Šéfredaktorka OU@LIVE:
Andrea Wantulová
+420 775 605 888 / andrea.wantulova@osu.cz

Nové budovy Ostravské univerzity: Klastř umění a designu a zázemí pro sport, zdraví a technologie

text: Andrea Wantulová

Dvě nové budovy architektů Kuby a Mrvy by měly stát v centru města na Černé louce. Sloužit budou nejen studentům, ale také veřejnosti.

Ostravská univerzita plánuje v centru Ostravy na Černé louce u řeky Ostravice vystavět nový multifunkční areál, který bude sloužit studentům i široké veřejnosti. Jednou z nových budov bude moderní zázemí pro sport, zdraví a technologie, druhou je Klastř umění a designu Fakulty umění Ostravské univerzity. Mohlo by tak dojít k oživení dlouhodobě neutěšeného prostoru, který přiléhá k historickému centru města a je v kontrastu s ním doslova trnem v oku. To potvrdili i obyvatelé Ostravy, kteří v pocitové mapě realizované

v rámci projektu FajnOVA právě toto místo označovali za místo, které by rádi viděli „zpátky ve hře“.

Pozemky univerzita získala darem od Statutárního města Ostravy. Jde o necelé 4 hektary v prostorách za Divadlem Antonína Dvořáka v centru města. V těchto prostorách se v současnosti nachází Miniuni (svět miniatur světových památek) a také tramvajová smyčka. To podle primátora města Ostravy Tomáše Macury není problém, neboť v obou případech město dlouhodobě připravovalo jejich přesun.

„Podporu prvotřídního vzdělání, která je jednou z priorit města v rámci strategického plánu FajnOVA, nepovažujeme jenom za marketingový slogan, ale myslíme ji vážně. Nechceme přitom být jenom centrem technického vzdělání. Tak, jako Ostrava před léty významně napomohla vzniku Lékařské fakulty, stojíme nyní na začátku dalšího klíčového rozvojového projektu Ostravské univerzity, který bude realizován s významnou podporou města. Vhodnou lokalitu pro umístění dvou nových univerzitních budov jsme dlouho společně hledali, až jsme ji našli v prostoru mezi Divadlem Antonína Dvořáka a řekou. Zatímco dnes se jedná o nevzhlednou lokalitu prakticky v samotném centru města, představeným projektem se nabízí příležitost ji smysluplně využít tak, aby v ní vyrostla nová moderní architektura a vznikl nový život. Podstatné přitom je i to, že obě budovy nebudou složité výlučně jen univerzitě, ale budou zapojeny do veřejného života města. Dar městských pozemků v hodnotě cca 42 mil. Kč Ostravské univerzitě proto považujeme za smysluplnou investici, která přispěje k rozvoji města a celého regionu,“ řekl ostravský primátor Tomáš Macura, který na tiskové konferenci konané 17. dubna 2018 také zdůraznil, že právě studentský život považuje významný městotvorný faktor.

Téměř miliarda korun

Stavbu dvou budov chce Ostravská univerzita financovat z prostředků Evropské unie, ze kterých by mohla získat téměř 900 milionů korun. Projekt musí na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy podat do konce června. „Evropské finance jsou jediná možnost financování

tohoto projektu v horizontu následujících deseti let, proto jsme museli jednat velmi rychle. Navíc jde o finance s pouze pěti-procentní spoluúčastí, což je pro univerzitu velmi výhodné,“ uvádí rektor Ostravské univerzity Jan Lata a doplňuje, že v tomto ohledu patří velké poděkování vedení Statutárního města Ostravy, které darováním pozemku celý projekt umožnilo: „Spolupráce města a naší univerzity je výjimečná v rámci celé České republiky a my si toho velmi vážíme.“

Právě z důvodu časového tlaku se univerzita rozhodla nevyhlášovat architektonickou soutěž. „Velmi jsme si přáli na projekt uspořádat architektonickou soutěž, v případě veřejného prostoru je tento způsob rozhodování na místě. Avšak pro vypsání kvalitní architektonické soutěže je potřeba znát předem všechny relevantní vstupy, které jsme k dispozici neměli. Přesné území i výši dotace jsme znali teprve koncem minulého roku a v červnu tohoto roku musí být podán hotový projekt s platným územním rozhodnutím, což je včetně všech souvisejících činností zcela nereálný čas pro architektonickou soutěž,“ vysvětluje kancleřka Ostravské univerzity Monika Šumberová.

Architekti spjatí s regionem

V případě návrhu sportoviště Ostravská univerzita oslovila katedru architektury své partnerské univerzity VŠB – Technické univerzity Ostrava, kde navázala spolupráci se studentem Kubou, jehož otcem je Roman Kuba z architektonického atelieru Simona. Na úpravu vnějšího vzhledu pro Klastř umění a designu Fakulty umění univerzita oslovila architekta Kamila Mrvu, který je rovněž významně

spjat s místním regionem, zejména s Beskydami (jeho úspěšným projektem z poslední doby je například výstupní stanice lanovky na Pustevnách).

„Ostravská univerzita vždy fungovala v synergii se svým regionem, proto jsme se i v tomto případě rozhodli spolupracovat s architekty s mezinárodním vzhledem, ale působícími v našem kraji,“ říká rektor univerzity Jan Lata.

Oba projekty podporuje a jako významné vnímá nejen Statutární město Ostrava, ale také vedení Moravskoslezského kraje. Kraj poskytl Ostravské univerzitě dotaci na přípravu stavební dokumentace. „Zařadili jsme podporu zázemí pro sport, zdraví a technologie Ostravské univerzity mezi strategické projekty kraje zaměřené na podporu sportu v regionu,“ upřesňuje Stanislav Folwarczny, náměstek hejmana pro školství a sport.

Držte nám palce...

Projekty budou podány do Operačního programu Věda, výzkum, vzdělání, do výzvy RESTART určené na rozvoj strukturálně postižených regionů, a to v průběhu června, rozhodnutí o přidělení dotace bude známo do konce roku 2018.

Nyní univerzita oba projekty ve spolupráci s architekty ladí do jejich finální podoby, aby stihla podat žádost o dotaci. Pokud se jí podaří získat, začátkem roku 2019 bude univerzita hledat dodavatele stavby a v létě pak začne stavět. Pokud ne, pozemky se vrátí zpět městu.

Zázemí pro sport, zdraví a technologie

Na přípravě rozsáhlého sportoviště se podílí pracovníci Katedry studií lidského pohybu (KSLP)

Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, která by zde měla mít své nové sídlo. KSLP spolupracuje s odborníky z celého světa, kteří se podílí jak na přípravě nového zázemí, tak i na excelentním výzkumném projektu Zdravé stárnutí v průmyslovém regionu, který se zabývá vlivem pravidelné pohybové aktivity ve znečištěném prostředí na populaci (více o tomto projektu se dočtete v sekci Věda a výzkum v tomto čísle OULENIKU).

„Jsme jediná veřejná vysoká škola, která nemá vlastní zázemí pro pohybové aktivity. Přitom naše katedra patří v oblasti lidského pohybu mezi českou výzkumnou špičku a jako jedna z pouze čtyř univerzit v ČR nabízí studium lidského pohybu i na doktorské úrovni,“ vysvětluje docent Daniel Jandačka, vedoucí KSLP, a dodává: „Navíc v našem regionu je o dva roky nižší věk dožití oproti celorepublikovému průměru. To je hlavní důvod, proč považujeme nejen sportoviště, ale zejména zázemí pro vědu a výzkum v oblasti zdraví, za velmi důležité.“

Podle něj moderní zázemí pro sport také naláká více nadějných sportovců, kteří mohou v budoucnu regionu dělat dobré jméno ve světě, a pomůže také snížit odliv mladých lidí z kraje. Areál je totiž přímo designovaný tak, aby zde bylo možné pořádat nejen sportovní, ale i kulturní akce, například koncerty. Součástí architektonického návrhu je například mohutné schodiště i travnatá plocha na střeše, které budou permanentně přístupné veřejnosti.

Vnitřní prostory nabídnou aerobní, gymnastické i fitness sály, halu pro míčové sporty, běžeckou dráhu i lezeckou a boulderovou stěnu. Ve venkovních prostorách u budovy

vznikne work-outová zóna, hřiště na míčové sporty i atletická dráha. Součástí je i zázemí pro vědce například v podobě spánkové, biomechanické a fyziologické laboratoře, laboratoře s magnetickou rezonancí a sonografem nebo laboratoř pro analýzu funkčního stavu organismu. V neposlední řadě zde budou posluchárny pro studenty a zázemí KSLP.

„Vnitřní sportoviště jsou napojeny na nejmodernější IT techniku, díky čemuž získáme velmi cenná data, která nám pomohou posunout výzkum v oblasti lidského pohybu a zdraví či zvyšování sportovní

výkonnosti o kus dopředu v mezinárodním měřítku,“ vysvětluje Jandačka. „Díky tomu mohou vzniknout unikátní studijní programy, jako je Trenérství a sportovní výkonnost nebo Behaviorální zdraví s využitím technologií, které odrážejí potřeby trhu. Absolventi budou umět pracovat s fyziologickými funkcemi nebo zatížením organismu prostřednictvím mobilních technologií. Zázemí nám pomůže také v našem výzkumu v oblasti příčin zranění loketního kloubu, které často předčasně ukončuje kariéru sportovců, nebo vlivu omezeného příjmu cukrů na sportovní výkon,“ jmenuje některé z možností.

Zásadní ale je, že všechno, co zde vznikne, bude plně využitelné i pro veřejnost. Lidé si mohou třeba jen zaběhat na profesionálním povrchu, ale mohou se také stát součástí výzkumu, což může být zajímavé a přínosné pro každého, komu na jeho zdraví záleží.

Kláštr umění a designu

Nová budova pro Kláštr umění a designu Fakulty umění Ostravské univerzity poskytne v první etapě zázemí pro hudební sekci a sekci designu fakulty, které jsou v současnosti v naprosto nevyhovujících prostorách. Pro umělecké disciplíny v nich chybí to

podstatné: prostory pro kreativní výuku, tedy místo, kde studenti mohou realizovat umělecké projekty v profesionálním režimu.

V rámci výstavby tak vznikne zázemí pro Centrum digitálních technologií a design, multimediální učebna, čtyři desítky specializovaných cvičeben a učeben, zázemí pro Operní studio, hudební sál, zázemí pro zvukovou režii a post-produkci a specializovaná laboratoř a výukový ateliér pro muzikoterapii. Zároveň ale bude součástí budovy DesignLab v podobě cvičebního prostoru pro výstavy, který zároveň slibuje mezinárodní výstavní činnost,

a MusicLab v podobě cvičebního prostoru pro komorní hudbu, který rovněž přinese mezinárodní program.

Unikátní propojení mezi performativním a vizuálním uměním v rámci jedné budovy podle vedení Fakulty umění přitáhne do Ostravy nadané tuzemské a zahraniční studenty, ale také umožní import špičkového know-how prostřednictvím uznávaných zahraničních hudebníků a designérů jako hostujících profesorů fakulty.

„Důležitým posláním každé univerzity je i její třetí role, vztah k veřejnosti, a Fakulta umění to má ve svých nejen

performativních oborech přímo v popisu práce. Touto budovou zde vzniká profesionální platforma nejen ve vztahu k trhu práce, ale také k otevřeným laboratorním podmínkám, kdy studenti budou mít možnost pracovat na profesionální úrovni a veřejnost se s tím bude moci seznámit. Umělecké obory potřebují profesionální zázemí, ačkoli to často bývá zpochybňováno, neboť umění není pokornou sestrou veřejnosti. Naopak bývá velmi kritické a pojmenovává problematická témata ve společnosti,“ uvedl na tiskové konferenci děkan Fakulty umění OU doc. František Kowolowski.

Dominantou vnějšího pohledu je běžecký ovál vyneseny do posledního patra, neboť právě zde se nacházejí výzkumné laboratoře, ze kterých mohou být sportovci přímo monitorováni. Pro zvýšení fyzické zátěže je navíc možné z dráhy vyběhnout na venkovní schodiště, které kromě této „sportovní“ funkce slouží zároveň jako místo pro pořádání společenských a kulturních akcí a je permanentně přístupné nejširší veřejnosti. Zastřešení objektu je doplněno o travnaté plochy, stíněný multifunkční ovál a další drobné sportoviště, které skýtají prostor pro využití veřejnosti ke sportovním aktivitám. Z technického a technologického hlediska se jedná o energeticky úspornou budovu, která využívá moderních technologie, např. tepelná čerpadla, kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, zpětné využití tepla a podobně. Materiály na obvodovém plášti jsou rovněž voleny tak, aby byla zaručena dlouhá životnost a prosklené plochy jsou zejména v místech s nižšími požadavky na vytápění.

Klastr umění a designu

Součástí návrhu obálky nové budovy Fakulty umění (Klastr umění a designu) jsou i hliníkové trubky, v nichž podle posledního návrhu mají být zakomponovány LED světla, která budou napojena na produkci v komorním sále, a bude takto vizualizována hudba. Součástí klastru bude také centrum digitálních technologií i nahrávací studio, které by z hlediska akustických parametrů mělo být špičkou ve střední Evropě.

Celá budova má prostor prosvětlit a je otevřená směrem k centru města. Kromě kvalitního zázemí pro studenty a akademiky hudební i vizuální sekce Fakulty umění Ostravské univerzity bude rovněž sloužit veřejnosti. Univerzita zde hodlá pořádat výstavy i koncerty s mezinárodním přesahem.

„Do školy může v některých oblastech v Etiopii chodit pouze polovina dětí. Ty se často tísni v přeplněných třídách, kde vyučování probíhá na směny. Vzdělání je předpokladem pro lepší život a v rozvojových zemích je to cesta, jak zlepšit situaci chudých lidí. O to více si vážíme spolupráce právě s univerzitou a mladými lidmi, ve kterých je budoucnost,“ napsal Šimon Pánek (na fotce vlevo) v dopise pro Ostravskou univerzitu.

foto: Tereza Šišmišová

Do nové školy začíná chodit 500 dětí, které se budou střídat ve vyučování ve 2 směnách, ráno a odpoledne. Nová škola má dobré osvětlení, fungující ventilaci, je vybavená novými lavicemi a žáci si mohou umýt ruce přímo ve třídách.

„Postavení školy je důležitou zprávou pro celou komunitu, protože právě podporou vzdělání můžeme dát i těm nejchudším dětem šanci. Děkujeme proto všem, kteří se jakkoli na stavbě školy podíleli. Velké díky posílají hlavně děti z vesničky Tumticha a okolních vesnic, kterým nová škola slouží. Je to totiž opravdu jejich velký splněný sen a naděje na lepší život,“ dodává Tereza Kurovská, další členka organizace Člověk v tísni, která projekt ve spolupráci s Ostravskou univerzitou realizovala.

Díky spolupráci do Ostravy také dorazil Šimon Pánek, zakladatel a současný ředitel organizace Člověk v tísni, který byl zároveň jedním z nejznámějších studentských vůdců Sametové

revoluce v roce 1989. 12. 10. 2017 přednášel na půdě Přírodovědecké fakulty OU na téma „Co obnáší pracovat v první linii pomoci?“.

Chystá se charitativní běh

Nyní se spolupráce posouvá na další úroveň. V rámci Festivalu v ulicích pořádá Ostravská univerzita spolu s Člověkem v tísni benefiční běh. Výtěžek z akce i další dobrovolné příspěvky opět podpoří vzdělání v Africe.

„Česko je z hlediska dostupnosti vzdělání jednou z nejpřívětivějších zemí. Na bezplatné vzdělávání i na těch nejvyšších úrovních jsme si zvyklí a připadá nám samozřejmé, ale je dobré nezapomínat, že tento standard zdaleka neplatí všude,“ říká rektor Ostravské univerzity Jan Lata a dodává: „Člověka v tísni jsme si vybrali coby renomovanou neziskovou organizaci, díky které máme jistotu, že prostředky získané s podporou Ostravské univerzity poputují tam, kde je vzdělání nejvíce potřeba.“

Děti z vesničky Tumticha posílají do Česka poděkování
foto: Člověk v tísni

Člověk v tísni + Ostravská: Společně pro vzdělání

text: Andrea Wantulová

Ostravská univerzita ve spolupráci s organizací Člověk v tísni získává prostředky na stavbu školy v Africe. Na konto připsala už 37 401 korun.

Pište o pomoc. Tak se nazýval první společný počin organizace Člověk v tísni a Ostravské univerzity, který odstartoval v květnu roku 2017 na ostravském Majálese. Lidé

mohli přispět dobrovolnou částkou na stavbu školy v Africe a získat tak originální dřevěnou tužku české výroby. Příspěvek vkládali do kasičky zapečetěné Magistrátem města Ostravy

a v plné výši putoval na konto organizace Člověk v tísni. V rámci tohoto projektu se podařilo vybrat 37 401 Kč, které organizace Člověk v tísni využila pro stavbu školy ve vesnici

Tumticha v Etiopii. „Když jsem navštívila starou školu ve vesničce Tumticha, bylo zrovna období dešťů, takže nebylo možné učit se venku. V mnoha školách to tak v Etiopii dělají, když

nemají dostatek tříd. Děti byly namačkané po 80 ve třídách, sotva se do nich vešly. V místnostech byla dost tma, takže žáci ani nemohli vidět na tabuli a do sešitu. Bylo vidět, že na novou školu se těší děti i učitelé,“ říká Tereza Hronová z Člověka v tísni.

Chyběly židle i osvětlení

Stará škola byla postavena jen z bláta a dřeva a byla v katastrofálním stavu. Chyběla zde ventilace, oddělené latríny, osvětlení i dostatek židlí pro všech 1 000 dětí. Navíc 250 dětí se do školy nevešlo vůbec a muselo se učit v sousedních kostelech.

studujostravskou.cz

Zájem o Ostravskou univerzitu roste, demografickým křivkám navzdory

text: Andrea Wantulová

Ostravské univerzitě se po šesti letech podařilo získat vyšší počet přihlášek než v předchozím roce, a to i přes neustále klesající počty studentů v maturitních ročnících.

„Je potřeba si uvědomit, že při stále klesajících počtech maturantů v zemi se dá považovat za úspěch univerzity i malý úbytek nebo

stejný počet přihlášek jako v předešlém roce. Nárůst v době poklesu demografické křivky univerzity přináší obrovský potenciál

kvalitních studentů,“ vysvětluje vedoucí oddělení PR a marketingu a tiskový mluvčí Ostravské univerzity Adam Soustružník.

Za posledních 6 let neustále klesal počet přijatých přihlášek. V roce 2013 to ještě bylo přes 16 000, každým rokem však ubylo

okolo jednoho tisíce. Tyto úbytky přibližně kopírovaly klesající demografickou křivku. Nyní se však poprvé podařilo tento trend prolomit.

Lidé – vizitka univerzity

Úspěch Ostravské univerzity připisuje tiskový mluvčí celkové změně atmosféry na univerzitě a jejímu otevření okolnímu světu. „S novým rektorem přišel na Ostravskou univerzitu nový vítr – komunikaci začala postupovat vstřícnost, to produkuje dobrou atmosféru uvnitř univerzity, která potom sálá směrem ven na její okolí. Zároveň došlo k zásadnímu otevření univerzity veřejnosti – pořádáme setkání s vědci u kávy, jsme součástí

diskuzní scény Colours of Ostrava, pořádáme happening Jsme Ostravská! na Masarykově náměstí a z Ostravské Noci vědců se stala jedna z největších v celé republice. Lidé zkrátka potkávají naše vědce i studenty, vidí v nich inspirativní a zajímavé osobnosti, a to je nejlepší vizitkou univerzity,“ říká.

Zájmu studentů mohl přispět také fakt, že Ostravská univerzita při své prezentaci kromě možností studia informuje také o studentském životě a kulturním dění v Ostravě. Pomáhá tak utvrzovat její image dynamicky se rozvíjejícího studentského města, které zejména mladým lidem nabízí potenciál se realizovat. Ti se totiž často

o vysoké škole rozhodují i podle místa, ve kterém budou studovat.

Vybírat srdcem

Samotné dobré jméno univerzity a města však nestačí. Ostravská univerzita proto i letos přišla s novou kampaní zacílenou na uchazeče: „Vyber si svou barvu. Studuj, co tě baví,“ znělo její motto. Jádrem kampaně je šest videí, ve kterých hlavní protagonisté prožívají rozkol mezi tím, co chtějí dělat, a co právě dělají. Videá mají na maturanty apelovat, aby vybírali svůj obor podle toho, co je doopravdy baví, nikoli podle toho, do čeho je často tlačí společnost.

„Zjistili jsme totiž, že spousta

maturantů si vysokoškolské studium vybírá více na základě doporučení rodičů a učitelů než vlastních zájmů. To je podle nás špatně. Věříme, že když člověka něco doopravdy baví, může být úspěšný v jakémkoli oboru, ať už jde o umění, sociální věci nebo matematiku,“ vysvětluje Soustružník.

Upozorňuje však, že cílem nebylo oslovit co největší masu studentů. Kampaň naopak měla zasáhnout právě ty studenty, kteří mají své sny a nebojí se za nimi vydat. „Jen takoví lidé v budoucnu dokáží inspirovat ostatní tím správným směrem. A právě o takové studenty stojíme,“ dodává závěrem rektor Ostravské univerzity Jan Lata. ▶

Videa: Vyber si svou barvu. Studuj, co tě baví!

Šest fakult, šest barev, šest videí. Podívejte se na videa z kampaně Vyber si svou barvu. Studuj, co tě baví! Sdílejte je a inspirujte tak maturanty ve svém okolí, aby si i oni vybrali správně a rozhodli tak o své spokojené budoucnosti.

Obyčejný den, obyčejný kluk, obyčejný úkol: okopírovat stranu 38 do hodiny občanky. Jenže náhle to přišlo. Myslím, tedy jsem. Cogito ergo sum. O tom to přece je. Chci vědět víc!

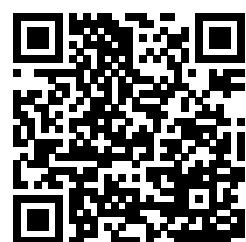
Máš umět matiku, češtinu, výtvarku i biolu. Nikoho nezajímá, že jsi dobrý v něčem jiném. Taková je střední. Výška taková naštěstí být nemusí. Jen si správně vybrat. Neusnout na vavřítech a nakopnout to včas!

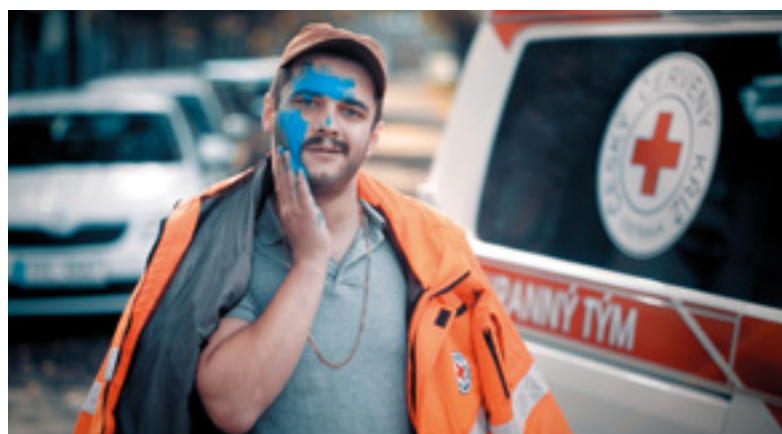
Když míchá Sex on the Beach, více než přesná míra nebo spokojený zákazník ho fascinuje difúze a Brownův pohyb. Jenže v pubertě se mu učít nechtělo, a tak se na výšku vykašlal. Ale potlačená vášeň si vždycky najde cestu ven...

Ráno briefing před meetingem a potom krátký brainstorming. Každý den se ptám: K čemu? Někdy si přeji, abych navždycky zůstala dítětem a dělala věci, které mi dávají smysl. A vlastně jsem mohla, kdybych tehdy šla na pedagogickou...

Cigáro, autorádio, čekání na kšeft. Klučičí sny o akční práci záchranáře zůstávají ve snovém oparu. Jenže pak přijde příležitost, srdce se rozbuší, mozek zabere, celé tělo pulsuje a vysílá signály, že ano! Možná ještě není tak pozdě...

„Sociální práce? A to chceš dělat za patnáct tisíc hrubého?“ Říkali. A tak jsem úspěšnou manažerkou. Hurá. Jenže ani trojnásobný růst ceny akcií mi nikdy nepřivodil pocit naplnění. A věřte nebo ne, ani třicet tisíc čistého jej nenahradí.

Univerzitní knihovna Ostravské univerzity: Jako doma

text: Andrea Wantulová

Mgr. Daniela Kolářová Jasenská

Ve funkci ředitelky Univerzitní knihovny působí od října 2012. Specializuje se na propagaci knihovny uvnitř univerzity, ale i navenek. Spolu s týmem spolupracovníků knihovny nastarovala nespočet aktivit pro studenty OU, spolupráci a výměnu zkušeností s Moravskoslezskou vědeckou knihovnou i knihovnami ostatních univerzit.

Knihovnu považuje za službu, která sleduje aktuální trendy a mění se společnost. Dělají ji podle ní především lidé; uživatelé, kteří ji navštěvují a pracovníci, kteří denně přispívají svými znalostmi, zkušenostmi, kreativitou a empatií k vylepšování stávajících služeb či posouváním služeb dopředu. Cestu ke kvalitním službám spatřuje ve změnách

zavedených procesů, zjednodušení a efektivnějšímu využití pracovního času.

Naopak ve volném čase si ráda dopřeje klidu a pohody. S nadšením navštěvuje a podporuje local food, a to nejen v Ostravě. Jak sama říká: Kavárny a bistra, to je moje!

foto: Tereza Šišmišová

Univerzitní knihovna:
prostor nejen pro studium
foto: Karel Kita

Uvařit si kávu,
píchnout mobil do nabíječky,
natáhnout se na fatboye a začíst se.
V Univerzitní knihovně Ostravské univerzity
jste opravdu jako doma. Jen s něčím navíc...

Žádnému bystrému oku neuteklo, že Univerzitní knihovna Ostravské univerzity v posledních letech vzkvétá jako nikdy předtím. Dříve obyčejná knihovna plná knih naskládaných v úzkých uličkách se změnila ve vzdušné otevřené prostory s přívětivým výrazem, které jakoby vybízely mozek k aktivitě a tělo k odpočinku. Můžete si uvařit čaj nebo kávu, zaplout do sedačky nebo fatboye, půjčit si nabíječku na telefon nebo třeba japonskou hračku kendamu, která podporuje houževnatost a soustředění. Z pohodlí domova můžete listovat v mobilní aplikaci Katalog OU a knihy vrátet ve kterékoli fakultní studovně, poslat je poštou nebo je zanechat v biblioboxu. To je nyní realita Univerzitní knihovny.

Rande naslepo s knihou

Za téměř filmovou proměnou ducha Univerzitní knihovny Ostravské univerzity stojí její ředitelka Daniela Kolářová Jasenská. „Knihovnu tvoří lidé. Ti, kteří ji navštěvují, a ti, kteří v ní pracují. V naší knihovně je tým lidí, kteří rádi dělají věci navíc, a právě to pomáhá nastolit dobrou atmosféru,“ vysvětluje.

„Letos jsme třeba měli poprvé Rande naslepo s knihou, vybrané tituly české a zahraniční beletrie zabalené v papíře, popsané základními obsahovými hashtagy, na základě kterých si mohl uživatel knihu vypůjčit. Před Vánocemi vaříme oblíbený knihovnický nealko punč, který v zimě skvěle zahřeje.“

O prázdninách se můžete občerstvit výbornou domácí bezovkou, která zvláště v parných dnech přijde více než vhod,“ uvádí příklady.

Ráj pro studenty

Knihovnu najdete na ulici Brávova 3, kousek od Husova sadu v centru Ostravy. Pro studenty Ostravské univerzity je doslova rájem, protože veškeré služby, kromě tisku a kopírování, pro ně nabízí zcela zdarma. Zdarma je kromě klasického půjčovného i meziknihovní výpůjčka z ostatních knihoven v ČR, přístup do zahraničních databází odborných článků z pohodlí domova, INFOlekce týkající se citací a vyhledávání, metodická pomoc při tvorbě rešerše, služba Objednej si

knihovníka, tedy individuální konzultace, které studenti využívají při přípravě například diplomových prací, pronájem neformálních prostor k setkávání, včetně tzv. smart wall (magnetická a popisovatelná zeď zároveň), ale také třeba pronájem školícího střediska.

Pro veřejnost je registrační poplatek na celý rok 200 Kč (pro studenty mimo OU symbolických 50 Kč). Po registraci mají uživatelé přístup do všech fakultních studoven, mohou využít přístupu k databázi zahraničních odborných časopisů a také k e-knihám. Služby, jako je meziknihovní výpůjčka nebo pronájem školícího střediska, jsou však samozřejmě zpoplatněny.

Děkanem Filozofické fakulty je historik Robert Antonín

text: Nela Parmová

doc. Robert Antonín,
nový děkan Filozofické fakulty
Ostravské univerzity
foto: Radovan Šťastný

15. března 2018 zvolil Akademický senát Filozofické fakulty Ostravské univerzity nového děkana fakulty, docenta Roberta Antonína z katedry historie. Ve funkci vystřídá profesora Aleše Zářického, kterému po osmi letech končí děkanský mandát. Do funkce jej jmenoval rektor Ostravské univerzity

profesor Jan Lata. Post děkana převzme k 1. červenci 2018, inaugurace je plánována na podzim 2018.

Mottem Roberta Antonína je evoluce, nikoli revoluce. Chce navázat na započaté projekty předchozího děkana Aleše Zářického, jako je například kompletní rekonstrukce všech budov

fakulty, navýšení investic do vědy a výzkumu a především zvýšení atraktivity studia v Ostravě. Dalším bodem jeho programového prohlášení je větší spolupráce s městem a médií. „Panuje zkreslená představa, že filozofické fakulty produkují nezaměstnatelné lidi. To není boj pouze naší fakulty, ale humanitních věd jako celku,“ říká.

doc. Mgr. Robert Antonín, Ph.D.

- ▶ vystudoval Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity (FF MU), kde ukončil doktorát v oboru české dějiny prací Zahraniční politika krále Václava II. v letech 1283–1300, habilitoval se na FF MU (2015)
- ▶ působil jako vědecký pracovník Výzkumného střediska pro dějiny střední Evropy: prameny, země, kultura při FF MU (2005–2011)
- ▶ pracoval jako odborný asistent pro dějiny středověku na Filozoficko-přírodovědecké fakultě v Opavě (2008–2013)
- ▶ od roku 2013 je členem katedry historie Filozofické fakulty Ostravské univerzity
- ▶ od roku 2013 je vědecko-výzkumným pracovníkem Centra pro výzkum středověké společnosti a kultury – VIVARIUM FF OU
- ▶ od roku 2016 působí na FF OU jako proděkan pro vědu, výzkum a rozvoj

Výsledky soutěže VJIMC zohledňují i některé firmy a univerzity
foto: Lukáš Novotný

Matematická elita se utkala v Ostravě

text: Beáta Kapošváry, Andrea Wantulová

Každý rok v dubnu se Ostrava na pár dní stává místem s nejvyšší koncentrací špičkových matematických mozků v Evropě. Vojtěch Jarník International Mathematical Competition měří síly těch nejlepších.

28. ročník Mezinárodní matematické soutěže Vojtěcha Jarníka (VJIMC – Vojtěch Jarník International Mathematical Competition) zná své vítěze. V nejstarší matematické vysokoškolské soutěži v Evropě letos zvítězil Filip Bialas z Prahy v první kategorii, vítězem druhé kategorie je Alexei

Volostnov z Moskvy. „Jde o velmi prestižní soutěž, jejíž výsledky dokonce zohledňují některé firmy při výběru svých zaměstnanců a univerzity při přijímacích řízeních,“ sdělil docent Jan Šustek, hlavní organizátor soutěže a člen pořadající Katedry matematiky Přírodovědecké fakulty

Ostravské univerzity. Kromě čtyřhodinového matematického klání v letošním roce na účastníky také čekala přednáška předního odborníka na matematickou logiku Daniele Mundici z univerzity ve Florencii. Více o soutěži najdete na vjimc.osu.cz.

Vzácná budova prošla rekonstrukcí

text: Andrea Wantulová

Pod dohledem Národního památkového ústavu prošla rekonstrukcí budova Ostravské univerzity z konce 19. století. Sloužit bude studentům i veřejnosti.

V srpnu 2016 byla zahájena tři roky připravovaná rekonstrukce budovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, která pochází z let 1899–1901. V červnu 2018 mají úpravy vrcholit a s novým akademickým rokem se tak budova „B“ na ulici Českoobratrská otevře nejen studentům univerzity, ale také široké veřejnosti.

Výuka, galerie i koncertní sál

Nově bude tato budova sloužit studentům Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity (OU). Fakulta umění pak využije multifunkční prostory v přízemí, ve kterých vznikne galerie a hudební sál. Tímto krokem chce Ostravská univerzita docílit maximálního využití prostor – vnitřní dispozice budovy nelze jakkoli měnit.

Nachází se totiž v památkové zóně historického centra města a je zařazena na seznamu památkově chráněných budov Ostravy už od roku 1992. Na její rekonstrukci dohlíží Národní památkový ústav a také ostravský Útvar hlavního architekta (oddělení památkové péče).

„Snažíme se zachovat co největší množství původních prvků, které jsou velmi cenné. Rekonstrukce je tak finančně i organizačně velmi náročná, ale je naší povinností zachovat cennou architektonickou památku v centru Ostravy pro budoucí generace,“ říká rektor Ostravské univerzity profesor Jan Lata.

120 milionů korun

V rámci rekonstrukce došlo k zateplení budovy a výměně oken, k modernizaci interiéru, vytápění a také instalaci klimatizace. Náklady se vyšplhají ke 120 milionům korun (v tuto chvíli ještě nejsou uzavřeny všechny veřejné soutěže), financuje je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ostravská univerzita z vlastních zdrojů.

Zázemí pro studenty

Fakulta sociálních studií se zde kompletně přestěhuje ze své stávající budovy na ulici Fr. Šrámka v Mariánských horách, kde dosud sdílela prostory s částí Pedagogické fakulty. Ta se naopak z centra města přesune právě na Fr. Šrámka.

„V historické budově fakulta nalezne důstojné sídlo, ale také důležité zázemí pro své studenty. K dispozici budou mít denní místnost s pohodlným sezením, kuchyňským koutem i PC s internetem. Nechybí zde ani zázemí pro aktivní studenty, například organizaci Zebra oceněnou Cenou rektora v roce 2017 nebo pro poradní sbor uživatelů služeb jako nové výukové metody vznikající v rámci jednoho z realizovaných projektů,“ uvádí docentka Marie Špiláčková, proděkanka Fakulty.

Akademický rok v nových prostorách zahájí fakulta mezinárodní konferencí European Dimension in Social Work Education and Practice ve dnech 24.–25. září 2018.

„Jde o významnou symboliku, protože právě před sto lety, v roce 1918, bylo historicky poprvé zahájeno vzdělávání v oboru sociální práce. Je to profilující obor ostravské Fakulty sociálních studií, ve kterém vzděláváme na všech úrovních, včetně habilitačních řízení a řízení ke jmenování profesorem,“ říká závěrem proděkanka Špiláčková.

Českoobratrská 16, Ostrava

Budova byla postavena v letech 1899–1901 jako projekt architekta Artura Streita z Vídně, který s tímto návrhem německého gymnázia zvítězil ve veřejné soutěži.

Objekt s monumentálně řešenou fasádou v sobě snoubí ducha klasicismu, na nějž byly přeneseny prvky secese, s barokně okázalým vzhledem.

Fasáda je plná pilastrů, polosloupů různých tvarů a velikostí, nadměrných klenáků, masek, reálných a fantaskních tvorů v duchu pozdního historismu.

Jde o nejstarší objekt Ostravské univerzity, už v padesátých letech dvacátého století zde působil Pedagogický institut, který se následně vyvinul v Pedagogickou fakultu, první stavební kámen Ostravské univerzity.

foto: Karel Kita

Univerzitním vínem Ostravské univerzity pro rok 2017 se stal Ryzlink vlašský z Liščího vrchu
foto: Tereza Šišmišová

Ostravská univerzita má své 3. Univerzitní víno

text: Andrea Wantulová

Po Marii Rottrové a Michalu Vieweghovi se stal kmotrem 3. Univerzitního vína Ostravské univerzity zpěvák a student Přírodovědecké fakulty OU Dan Bárta.

Ryzlink vlašský, pozdní sběr, ročník 2015, vinařství Mikrosvín Mikulov, Březí, viniční trať Liščí vrch. To je v pořadí třetí Univerzitní víno Ostravské univerzity, které 30. listopadu 2017 pokřtil zpěvák a také vynikající student katedry biologie a ekologie Dan Bárta.

„Tradice univerzitního vína má v českém prostředí své místo. Přestože se univerzita k této tradici přidala

relativně nedávno, těší nás, že si Ryzlink vlašský 2015 od vinařství Mikrosvín vybrala jako svoje univerzitní víno i Masarykova univerzita, která představuje univerzitní víno už 18 let a vybírá z desítek vzorků celé řady vinařů. Liší se jen trať – víno MU pochází z Purmice, ale náš Liščí vrch je Liščí vrch,“ říká Liščí vrch je Liščí vrch,“ říká Ostravské univerzity Jan Lata.

„Ve skleničce se toto víno projevuje výrazným buketem sušených bylin, kořenitostí, zralými citrusovými plody či přezrálými broskvemi. V chuti je víno široké s uhlazenou kyselinkou, tóny medu či přezrálých hroznů, tedy cibéb. V závěru vás zaujme jemně slaná dochuť,“ uvádí o Univerzitním vínu vinařství Mikrosvín. A jak zmínil přímo při křtu obchodní ředitel společnosti David

Chrápek, Ryzlink vlašský, ročník 2015, viniční trať Liščí vrch je již výhradně k mání jen na Ostravské univerzitě – je totiž úplně vyprodáno.

Poděkování za spolupráci patří nejen vinařství Mikrosvín Mikulov, ale také dalším partnerům křtu Univerzitního vína Ostravské univerzity 2017 – firmě HSF System a.s. a VOSTAV MORAVA a.s.

Menzy OU: Větší nabídka, více míst

text: Petra Polesová

Dvě nové menzy Ostravské univerzity nejen rozšiřují nabídku, ale nově je také najdete v budově Lékařské fakulty.

V minulém čísle jsme vás informovali o novém způsobu stravování na Ostravské univerzitě (OU). Namísto tradiční menzy, která je pro OU z důvodu rozšířeného kampusu neudržitelná, univerzita navázala spolupráci se dvěma restauracemi v prostorách studentských kolejí Kampus Palace.

Jedna z nich je Superfood Bar Black Kale, který nabízí výhradně veganské a raw alternativy obědových menu, ale také Burgery nebo pizzy. Najdete zde nespočet barevných

pokrmů, které přímo překypují zdravou energií a jsou prostě jakýchkoli živočišných látek. V nabídce jsou také rostlinná „nemléka“, „nejogurty“, raw dorty, všemožné druhy smoothie a další výrobky z takzvaných „superpotravín“.

Druhou je Bistro Bocca, které nabízí výběr z pěti tradičních masitých jídel s poctivými porcemi. Obě menzy nabízejí dotovaná jídla pro studenty a zaměstnance Ostravské univerzity – stačí si je objednat přes stejný systém, jako v původní menze. Pro

všechny držitele ISIC karty nově nabízejí slevu 10 %.

Bistro Bocca navíc otevřelo v dubnu 2018 novou provozovnu v areálu Lékařské fakulty Ostravské univerzity v Zábřehu, kde dosud jakákoli možnost stravování pro studenty chyběla. Nový bufet najdete v budově bývalého archivu přímo za děkanátem LF OU. Snídaně i obědy (výběr z pěti jídel) jsou zde rovněž zvýhodněny dotovanou cenou přes objednávkový systém. Dvakrát denně jsou zaváženy cukrářské výrobky z cukrárny Sladký čas

(rovněž v budově Kampus Palace, kde sídlí i obě menzy), ale také dobroty z restaurace Black Kale. Nechybí ani káva a další občerstvení. Otevřeno je denně od 7 do 15 hodin.

„Do budoucna chceme rozšířit nabídku o další veganské a raw alternativy od Black Kale. Je na místě, aby si studenti mohli vybrat. My i Black Kale vidíme přínos naší spolupráce, která je ve výsledku výhodná zejména pro zákazníky,“ říká Jan Procházka, provozovatel Bistra Bocca.

Hamburger bez masa i majonézy, přesto doslova k sežrání
foto: Black Kale

Magazín Universitas: Aktuality, témata a komentáře z vysokého školství

text: Andrea Wantulová

Elektronický magazín Universitas vznikl v roce 2017 jako společný projekt českých veřejných vysokých škol, jehož cílem je přinášet aktuální informace o dění ve vzdělávání i vědě a výzkumu, stejně jako komentáře a názory odborníků. V roce 2018 je do tohoto projektu zapojeno

celkem 20 veřejných vysokých škol. „Universitas.cz považují za zdroj relevantních a ověřených informací o důležitých tématech, a to na vysoké úrovni. Má obrovský potenciál pro všechny vysoké školy v České republice, i proto jsme jeho součástí od samého začátku,“ říká

rektor Ostravské univerzity profesor Jan Lata.

Přinášíme vám ochutnávku několika rozhovorů a témat z portálu Universitas, které za poslední měsíce hýbaly děním ve vysokém školství. Rozhovory i více komentářů k tématům najdete na **universitas.cz**.

www.universitas.cz

[Aktuality](#) [Téma](#) [Forum](#) [Ze světa](#) [Osobnosti](#)

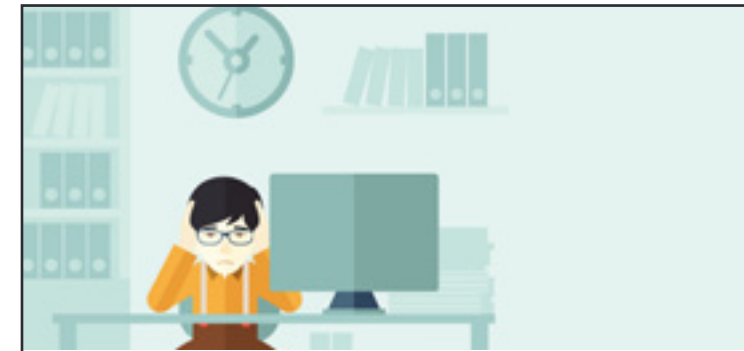
téma

Máme tisíce studijních oborů. Zbytečně, změna školám prospěje, říká šéf akreditačního úřadu

Tisíci studijních oborů na českých vysokých školách skončí akreditace. Školy budou muset mít nový systém, který zavedla novela vysokoškolského zákona – místo dosavadních tisíců oborů přejdou na systém studijních programů. A jejich schvalování začíná. Jak se studium v Česku promění a jak se budou nově vzniklé programy posuzovat, vysvětluje v rozhovoru pro magazín Universitas předseda Národního akreditačního úřadu Stanislav Labík.

Studium se podle něj zjednoduší a přiblíží standardu, který platí na západ od nás. „Když jsem na své domovské Vysoké škole chemicko-technologické jednal se zahraničními hosty, překvapeně se dívali, kolik oborů učíme. Tak obrovská segmentace a rozdělování na jednotlivé obory jinde na západ od nás neexistuje,“ popisuje vlastní zkušenost.

Petra Polčáková / celý rozhovor najdete na www.universitas.cz

Průzkum rovnováhy mezi osobním a pracovním životem 2018: akademiky vyčerpává dlouhá pracovní doba

Závěry prvního velkého celosvětového průzkumu magazínu Times Higher Education mezi zaměstnanci univerzit, který se zaměřil na rovnováhu mezi pracovním a osobním životem, jsou tady: akademičtí pracovníci se cítí být vystresovaní a nedostatečně finančně ohodnocení a je pro ně těžké sladit osobní vztahy a rodinu se stále rostoucím pracovním vytížením. Podrobnou zprávu o průzkumu přináší Universitas v rámci exkluzivního partnerství s prestižním britským týdníkem Times Higher Education.

Ellie Bothwell, Times Higher Education / celý článek najdete na www.universitas.cz

TAČR v květnu vyhlásí granty pro společenské vědy

Najít praktické využití společenskovedního výzkumu není vždy jednoduché, a když už to jde, je těžké najít pro něj finanční podporu. Právě proto vznikl v Technologické agentuře ČR (TAČR) program Éta, který pomáhá přenést nápady do praxe. Na 9. května se chystá vyhlášení druhé veřejné soutěže v tomto programu a očekává se průměrná výše podpory 4,6 milionu korun na projekt.

Martina Fojtů / celý článek najdete na www.universitas.cz

Školy opouštějí čím dál častěji i schopní stu- denti. Nevidí v ní přínos

Nejen neschopnost studentů zvládat nároky školy. Za zanecháváním studia paradoxně čím dál více stojí i opačné důvody: vynikajícím a ambiciózním posluchačům nepříjde výuka kvalitní. Kniha Studijní neúspěšnost na vysokých školách, která se jako vůbec první v Česku problematice detailně věnuje, upozorňuje, že vysoké procento studentů, kteří studia nedokončí, má výrazně negativní ekonomické a sociální důsledky. Stát na veřejných vysokých školách trácí desítky milionů korun ročně.

„Je čím dál častější, že studium nedokončují naopak ambiciózní, schopní a sebevědomí jedinci, ke škole dosti kritičtí, kteří nevidí ve studiu přínos,“ říkají pro magazín Universitas autoři publikace Aleš Vlk a Šimon Stiburek. Studii nyní vydalo nakladatelství SLON.

Martin Rychlík / celý rozhovor najdete na www.universitas.cz

Predátorských časopisů přibývá. A cílí i na české vědce

Na první pohled vypadají jako solidní vědecké časopisy. Ve skutečnosti jen napodobují názvy prestižních vědeckých periodik a místo seriózních článků publikují špatně zpracované texty, navíc s chybně uvedenými citacemi, nebo přímo plagiáty. Pokud se zde vědec rozhodne publikovat, recenze jeho článku bude podezřele krátká a nekritická, v redakční radě budou sedět převážně lidé z rozvojových zemí nebo rovnou fiktivní osoby.

Takzvané predátorské časopisy, které za peníze otisknou kdejaký blábol, jsou fenoménem, který se v posledních letech rychle rozrůstá a zasahuje už i vědce v Česku. Problém je, že oficiální seznam příživnických časopisů neexistuje.

Zuzana Keményová / celý článek najdete na www.universitas.cz

Letem světem z Ostravské

text: Sandra Mikulcová

Rektor Ostravské univerzity členem Research Policy Working Group

Rektor Ostravské univerzity profesor Jan Lata se stal v lednu členem skupiny Research Policy Working Group (RPWG), která je důležitým poradním orgánem Evropské asociace univerzit (EUA). Skupina RPWG se zaměřuje na realizaci a rozvoj celé řady programů Evropské unie na poli vědy, výzkumu a inovace, a její členové mimo jiné získávají cenné poznatky z oblasti financování těchto aktivit z evropských fondů. Profesor Lata ve skupině RPWG představuje jediného českého zástupce a jeho členství je významným přínosem pro Ostravskou univerzitu, která se tak zařadila mezi prestižní evropské univerzity.

Ostravská univerzita v olympijských barvách

foto: Archiv KSLP

U příležitosti letošních Zimních olympijských her konaných v Pchjongčchangu probíhal

v Ostravě olympijský festival, který navštívilo více než sto tisíc sportovních nadšenců. Na organizaci se podílela také Katedra studií lidského pohybu Pedagogické fakulty OU, která s podporou Českého biatlonového svazu připravila lákavý program jak pro žáky základních škol, tak i pro širokou veřejnost. Zájemci si vyzkoušeli běh na lyžích, biatlonové závody a spoustu dalších disciplín. Biatlonové exhibice ve štafetě dvojic se zúčastnila řada legendárních sportovců a účastníků olympijských her minulých let z Moravskoslezského kraje, kteří s diváky zavzpomínali na své paměťhodné úspěchy.

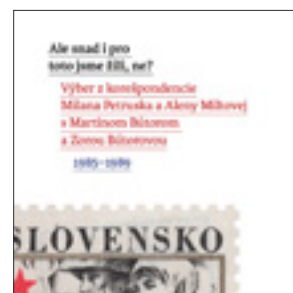
Hry a sny na Pedagogické fakultě

Na půdě Pedagogické fakulty Ostravské univerzity se pod taktovkou předního českého fotografa a pedagoga profesora Jindřicha Štreita uskutečnila unikátní výstava nazvaná Hry a sny. V Galerii Student bylo k vidění několik desítek výtvarných prací z dílny významných českých umělců 20. a 21. století, mezi nimiž nechyběl ani Jan Zrzavý či František Kupka, svá díla ale prezentovali i vyučující a studenti Pedagogické fakulty. Výstava byla zahájena za účasti profesora Jindřicha Štreita, jenž se během celoživotního režimu stal důležitým

představitelem svobodné a nezávislé umělecké tvorby.

Vyšla pozoruhodná publikace „Ale snad i proto jsme žili, ne?“

foto: Obálka publikace

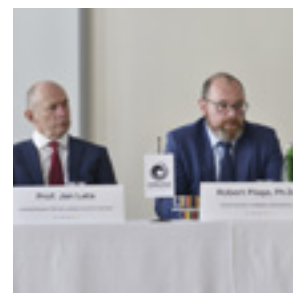

„Kniha *Ale snad i proto jsme žili, ne?* představuje jedinečnou česko-slovenskou korespondenci, kterou spolu v průběhu druhé poloviny 80. let vedli sociologové Miloslav Petrušek a Martin Bútora (s vydatným přispěním jejich manželek – také socioložek). Neobyčejně inspirativní dopisy a pohlednice jsou nejen silnou výpovědí o atmosféře doby a stavu československé sociologie zvláště, ale zároveň nakažlivým způsobem zprostředkovávají lásku k vědě, umění, vzdělanosti a svobodnému myšlení. Tato poetická, jazykově vybroušená, hravá i analytická korespondence přesně dokládá jedno zásadní myšlenkové poselství, totiž že pro vědu stojí za to žít i v době, která radosti z poznání přilíší nepřeje,“ říká o této

mimořádné publikaci autor doslovu Miroslav Paulíček z Katedry sociálních věd Ostravské univerzity.

Česká konference rektorů na půdě Ostravské univerzity

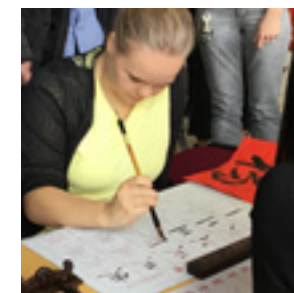
foto: Lucie Nohlová

Vůbec první akcí konanou v nově zrekonstruované historické budově Ostravské univerzity na ulici Českobratrské bylo 145. zasedání Pléna České konference rektorů. Rektoři českých vysokých škol se zde 12. dubna 2018 setkali s Ministrem školství, mládeže a tělovýchovy i jeho náměstkyně, aby probrali zásadní témata českého vysokého školství. Rektoři českých univerzit se zde vyhranili vůči vládním škrtům a podpořili ministra ve snaze o zachování původního plánovaného rozpočtu pro rok 2019. V závěru zasedání Pléna České konference rektorů byla jednohlasně schválena Výroční zpráva a také též navrhované navýšení rozpočtu pro rok 2019.

Konfuciova třída nabízí kurzy čínského jazyka i kultury

foto: Sandra Mikulcová

V březnu letošního roku byla na VŠB–Technické univerzitě Ostrava slavnostně otevřena první Konfuciova třída. Tento unikátní projekt, jehož partnerskou institucí je i Ostravská univerzita, navazuje na mezinárodní síť poboček úspěšného Konfuciova institutu. Už na podzim otevře Konfuciova třída brány široké veřejnosti a zájemci dostanou možnost blíže se seznámit s čínským jazykem, uměním i realitami. Jazykové kurzy čínštiny budou dostupné jak pro úplné začátečníky, tak i pro pokročilé. Hodiny povedou kvalifikovaní a zkušení lektori z čínské Hebei GEO University.

ČASPIIS: Semestr psychologie - čtení (ne)jen pro studenty psychologie

Studentky z katedry psychologie Filozofické fakulty Ostravské univerzity přišly s originálním nápadem, jak přiblížit témata dotýkající se psychologie studentům i široké veřejnosti. V listopadu loňského roku vydaly první číslo zbrusu nového časopisu s názvem ČASPIIS: Semestr psychologie, který vás zaručeně zaujme profesionálním designem i obsahem. Dočtete se například o zajímavostech a významných osobnostech z oboru psychologie, nových publikacích, ale

i aktuálním děním na katedře psychologie. Redakci přejeme spoustu dalších úspěchů a budoucích čtenářů!

Aktivní život s Univerzitou třetího věku

I v tomto roce nabízí Ostravská univerzita v rámci Univerzity třetího věku několik studijních programů pro všechny zájemce v kategorii 55+. Celkem 120 posluchačů se pravidelně účastní přednášek z cyklu Žít zdravěji a aktivněji, který je v režii akademických pracovníků Lékařské fakulty a odborníků Fakultní nemocnice Ostrava. Účastníky čeká poutavé představení témat z oblasti zdraví, diagnostiky i prevence, dále exkurze do zdravotnických zařízení, a na vlastní kůži si vyzkouší nordic walking či trénink paměti. Letošní akademický rok s sebou přinesl i pilotní ročník workshopů pod názvem Etudy první pomoci, kde se účastníci naučí, jak poskytnout pomoc v nepředvídaných situacích.

S Ostravskou až do Asie

foto: Archiv International Office

Studenti Ostravské univerzity se od letošního jara mohou v rámci programu VIA ucházet o studium na prestižních asijských univerzitách. Naše univerzita uzavřela smlouvu o vzájemné spolupráci a výměně studentů s několika světově

uznávanými univerzitami v Japonsku, Číně, Jižní Koreji a Tchaj-wanu. Ostravská univerzita na oplátku přivítá asijské studenty, kteří by chtěli studovat v České republice. Studentům se tak nabízejí nové možnosti výjezdů do zahraničí, které jsou až z 95 % hrazeny z programu VIA. Poděkování patří také Přírodovědecké fakultě OU, která se na navázání spolupráce významně podílela.

Ústav rehabilitace získal špičkovou technologii

Ústav rehabilitace Ostravské univerzity jako jediný v České republice získal unikátní přístroje MYRO a NORAXON. Přístroj MYRO slouží k diagnostice a terapii dospělých i dětských pacientů, kteří utrpěli například cévní mozkovou příhodu či poranění mozku. Technologie MYRO jim pomáhá s koordinací každodenních pohybů a zlepšením motorických schopností. Přístroj NORAXON dokáže po přiložení elektrod na vytipované svaly snímat i analyzovat jakýkoli pohyb. Nová technologie je jednoznačně přínosem pro pacienty i studenty, kteří se vzhledem k ojedinělému výskytu přístrojů v Evropě mohou zabývat i jejich dalším využitím při diagnostice a terapii.

Neuro-vývojová porucha jako možnost růstu rodinného systému

Lékařská fakulta OU otevřela ve spolupráci se Statutárním městem Ostrava nový předmět pro studenty lékařských i nelékařských oborů s názvem Práce s rodinou dítěte s neuro-vývojovou poruchou. Na realizaci se podílí kvalifikovaní odborníci s cennými zkušenostmi přímo z praxe. Předmět se nezaměřuje

pouze na nejbližší rodinu dětí, ale i na další instituce. Cílem je důkladně seznámit budoucí pracovníky z oblasti zdravotnictví, sociálních služeb i vzdělávání se specifickými potřebami dětí s neuro-vývojovou poruchou a možnou rehabilitací. Ostravská univerzita se tak připojuje ke snaze zlepšit přístup k dětem s poruchou autistického spektra a poruchou aktivity a pozornosti, kterých je jen v Moravskoslezském kraji diagnostikováno více než 1 500.

Ostravský tým na stopě příčiny vzniku rakoviny krve

foto: Osobní archiv dr. Hrdinky

Výzkumný tým složený z odborníků působících na Klinice hematologické Fakultní nemocnice Ostrava a Lékařské fakultě Ostravské univerzity se v současnosti snaží najít odpovědi na otázky, které se vztahují k objasnění vzniku rakoviny krve a novým efektivnějším způsobům léčby. Členem týmu je i dr. Matouš Hrdinka, jenž svou studii publikoval i v mezinárodně uznávaném vědeckém periodiku Molecular Cell. Nedílnou součástí výzkumu představují náročné, nicméně nesmírně zajímavé genetické a biochemické pokusy v laboratoři a následné vyhodnocování výsledků. Do projektu se mohou zapojit i studenti, kteří mají vynikající příležitost získat kvalitní praxi a cenné zkušenosti pro disertační práci i budoucí profesí.

Špatné lesní hospodaření vede k zániku vzácných biotopů i jejich hmyzích obyvatel.
foto: Jan Miklín

Moravská Amazonie: Zelení veteráni vymírají, s nimi i vzácní brouci

text: Beáta Kapošváry

Studie českých vědců přinesla znepokojující výsledky. Vlivem těžby dřeva a nedostatečné ochrany přírody mizí jedny z nejcennějších biotopů – a s nimi také jejich obyvatelé.

Proměny lesní krajiny způsobené lesním hospodařením se přímo podílejí na likvidaci biologické rozmanitosti. To jsou závěry studie českých vědců, která byla publikována v prestižním vědeckém časopise Diversity and Distributions. Spojuje výsledky geografických a biologických dat z oblasti tzv. Moravské Amazonie, tedy z lužních lesů podél dolních toků a soutoku řek Dyje a Moravy.

„Z databáze téměř 12 tisíc stromů mapovaných v uplynulých letech jsme vybrali zvláště staré a velké duby a stromy s výskytem ohrožených a chráněných druhů brouků, jako je třeba tesařík obrovský nebo páchník hnědý. Ke každému stromu jsme pak přiřadili informaci o tom, v jakých podmínkách roste nyní a v jakých podmínkách rostl v roce 1938,“ vysvětluje dr. Jan Miklín z katedry fyzické geografie a geoekologie Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity a doplňuje, že data o stupni zápoje (od hustého lesa až po solitérní stromy na loukách) čerpali ze starých leteckých snímků.

Prokázalo se, že čím otevřenější byl les v minulosti, tím pravděpodobnější je výskyt zelených veteránů a vzácných druhů brouků. Vědci tak potvrdili tzv. extinční dluh v Moravské Amazonii – tedy stav, kdy organismy přežívají v prostředí, které už pro ně není vhodné, a to jen díky tomu, jak toto prostředí vypadalo před téměř 100 lety.

„Je potřeba si uvědomit, že způsob hospodaření v krajině má měřitelné důsledky ještě o staletí později. Pokud chceme ohrožené druhy zachránit, je třeba začít konat a nastavit správný ochrannářský management území. A právě k tomu by naše práce měla pomoci,“ vysvětluje dr. Miklín.

Inspirovat by se Česko podle něj mohlo v zahraničí. „Na rakouské straně této oblasti podél Dyje jsou lesy z části obhospodářované jako pařeziny, což je velmi podobný způsob hospodaření, jako když lidé kdysi na otop vzali sekeru a osekali tenčí dřeva,“ vysvětluje přístup sousedního státu s tím, že vlastníci půdy dřevo prodávají jako palivové. Na české straně toto území spadá do správy Lesů České republiky.

V současné ochrannářské ekologii se jedná o poměrně „horké téma“ a otevřené lesy lze označit za středoevropské „biodiversity hotspots“, neboť jde o jedny z nejvíce ohrožených a mizejících ekosystémů.

Na výzkumu katedra fyzické geografie a geoekologie Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity spolupracovala s odborníky z Entomologického ústavu Biologického centra Akademie věd ČR.

Zdravé stárnutí v průmyslovém prostředí: Vědci z Ostravské univerzity získali excelentní projekt

text: Petra Polesová

Je zdravé sportovat na vzduchu v průmyslovém regionu? Má ovzduší vliv na matky a jejich děti? Odpovědi má přinést výzkum, který může pomoci k lepší ochraně zdraví obyvatel.

Lékařská a Pedagogická fakulta spojily síly a získaly excelentní projekt z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ve kterém se vědci zaměřují na zdravé stárnutí lidí v průmyslovém prostředí. Studie řeší vlivy vybraných rizikových faktorů životního prostředí a životního stylu na zdraví a porovná dvě populace, které žijí v různých vnějších podmínkách pro život. Hlavním řešitelem projektu je dr. Radim Šrám z Lékařské fakulty Ostravské univerzity.

Předpokladem pro excelentní projekt Healthy Aging in Industrial Environment (dále HAIE), je, jak název napovídá, vyhodnocování vlivů rizikových faktorů životního prostředí a životního stylu na zdraví a stárnutí populace, a to konkrétně v průmyslovém regionu. Jako industriální oblast poslouží pro výzkum Moravskoslezský kraj, protipólem bude Jihočeský kraj.

V projektu HAIE budou sledovány a pozorovány různé skupiny obyvatel. Jednu

skupinu tvoří mladé ženy a jejich narozené děti, další je skupina středního věku (35 – 65 let), dále skupina městských strážníků a skupina dospělých aktivních osob.

„Ve výzkumu se zabýváme tím, jak znečištěné ovzduší a pohyb ovlivňuje zdraví lidí. Aktivní lidé chodí pravidelně běhat, jezdí na kole, chodí hrát ven fotbal. Ty nejvíce zajímá, jestli životní prostředí ovlivňuje jejich zdravotní stav,“ vysvětluje k výběru vzorku aktivní populace docent Daniel Jandačka z Katedry studií lidského pohybu, Pedagogické fakulty Ostravské univerzity.

Zároveň upřesňuje, že si vědci pro aktivní skupinu zkoumaných vybrali běžce, protože běh je jednou z nejčastějších pohybových aktivit, při které jsou lidé venku na vzduchu. Ve zkoumaných skupinách jsou začleněni i pasivní dospělí lidé.

U pozorovaných osob budou vědci postupně sledovat faktory ovlivňující zdraví a nemocnost a vyhodnocovat vliv škodlivých látek v ovzduší na výskyt kardiovaskulárních, nádorových, metabolických, imunitních a dalších civilizačních onemocnění. „Když lidi přijdou do nemocnice, tak už mají nějaký problém a vy nemáte šanci poznat, jak ten problém vznikl, jak ten člověk žil,“ uvádí hlavní řešitel projektu, doktor Šrám, a doplňuje: „Prospektivní výzkum má sílu v tom, že může určit příčinu a následek a to je cílem: zjistit, jaké faktory přispívají ke vzniku některých onemocnění“. Projekt se bude dále

zabývat například i možným poškozením spermií mužů pohybujících se ve znečištěném prostředí. Jinou částí bude sledování vlivu znečištěného ovzduší a životního stylu matek na novorozence a jejich vývoj a nemocnost do věku 2 let.

Osoby, které se zúčastní výzkumu, budou sledované delší dobu, k jejich pozorování poslouží speciálně vyvinutý software na online dotazování lidí. Mimo jiné se vyvine aplikace, která bude jednotlivce sledovat reálně v čase a místě. Bude tedy možné vyhodnotit celou řadu věcí. Vědci se například dostanou díky GPS k informacím o ovzduší z nejbližší stanice

v místě pobytu daného člověka. Předpokladem zkoumaných osob je tedy to, že jsou majiteli chytrých telefonů, které se propojí s fitbitovými náramky, ty obdrží zkoumané skupiny zdarma. „Díky IT technologiím se dostáváme blíže k lidem a k situacím, ke kterým jsme dříve neměli přístup,“ doplňuje docent Jandačka.

Jednotlivá měření začnou 1. ledna příštího roku a samotný projekt bude probíhat po dobu pěti let, do roku 2022. Výsledky plánovaného výzkumu a jejich následná aplikace v praxi řeší problém stárnutí populace a kvality života ve stáří. Mají vysoký potenciál

využití především v medicíně, jako doporučení a zásahy k lepší ochraně a podpoře veřejného zdraví.

Do projektu HAIE jsou zapojena 4 výzkumná a vědecká centra, za Ostravskou univerzitu, hlavního řešitele projektu, je to zmíněná Lékařská a Pedagogická fakulta, spolu s nimi se do projektu zapojil i Ústav experimentální medicíny AV ČR a Výzkumný ústav veterinárního lékařství. „Myslím si, že získání excelentního projektu je pro univerzitu jeden z největších úspěchů a to i vzhledem k velkému počtu podaných projektů v rámci celé ČR,“ uzavírá docent Jandačka.

Je v průmyslovém regionu zdravé sportovat na vzduchu, nebo radši nevycházet ven? Odpověď by měla přinést věda.
foto: CapturePB

Mgr. Marek Malůš, Ph.D.

Cesta Marka Malůše začala na Univerzitě Palackého, kde získal doktorát z klinické psychologie, právě z výzkumu omezené zevní stimulace. V roce 2007 poprvé vstoupil do tmy na týden a v roce 2011 na 14 denní pobyt. Tou dobou už v rámci doktorského studia jeho výzkumný zájem o metody omezené zevní stimulace (zejména variantu chamber REST) běžel na plné obrátky. V současné době působí na katedře psychologie Filozofické fakulty Ostravské univerzity a patří mezi stále rostoucí počet vědců z celého světa, kteří pokračují ve výzkumech původně z oblasti senzorické deprivace. Jeho rozvíjející se mezinárodní spolupráce a dlouhodobé poctivé vědecké úsilí zařazují ostravskou katedru psychologie do kontextu nejúspěšnějších psychologických pracovišť v Česku a díky prezentaci výsledků výzkumu na konferenci v Oregonu také do mezinárodního kontextu.

foto: Tereza Šišmišová

Terapie tmou: Pomůže v sobě „uklidit“ a léčí závislosti

text: Nela Parmová, Andrea Wantulová

Vyčerpané téma, kontroverzní technika, nebo účinná metoda, která může pomáhat? Vědci z Ostravské univerzity posouvají hranice vědění v oblasti omezené zevní stimulace.

Technika omezené zevní stimulace bývá nejčastěji praktikována jako terapie tmou soukromými subjekty. Zavřít se například na týden do tmy má pomoci mysli oprostit se od všech „rušivých“ smyslových vjemů všedního dne a dostat se tak k myšlenkám, emocím a pocitům, které jinak zůstávají kdesi „vzadu“. Problém ale tkví v tom, že v soukromé sféře se jedná o nekontrolovanou službu různé kvality, kterou mnozí

akademici zpochybňují, což vrhá neblahé světlo také na seriózní výzkum v této oblasti.

Nepřidává tomu ani fakt, že v předchozích, překonaných fázích tohoto výzkumu, se jednalo spíše o vystavování senzorické deprivaci. „Tato fáze mnoho terapeuticky uplatnitelných objevů nepřinesla a skončila neslavně. Šlo o extrémní podobu se značnou metodologickou anarchií,“

vysvětluje v rozhovoru pro OU@live dr. Marek Malůš z Filozofické fakulty OU. „Šlo o opravdu drastické metody, například redukce pohybu bandážováním kloubů nebo vystavování monotónním stimulacím typu difúzní světlo nebo bílý šum. Teprve Peter Suedfeld etabloval metodu omezené zevní stimulace, na kterou se snažíme v našem výzkumu navázat.“

Experimentální výzkumy v této oblasti se těšily velké popularitě zejména v 50. – 70. letech ve Spojených státech, ale v souvislosti se Studenou válkou a dalším děním té doby byli akademici napadáni, že jejich výzkumy jsou zneužívány pro bezdotykové mučení a jsou financovány armádou nebo CIA. Na základě všech faktorů se výzkum dostal do ústraní.

Z rozhovoru na OU@live: „Izolace se smyslovou deprivací provází všechny civilizace. Mniši v Tibetu absolvují až sedmítýdenní pobyt ve tmě, šamani, léčitelé, vizionáři či poustevníci často vyhledávali různé formy izolace či pusty, které mají mít na praktikující příznivé dopady. Je přirozené, že něco podobného vyhledáváme i my – zvláště v době, kdy jsme stále více přesyceni.“

V Česku se pozornost k výzkumu v oblasti terapie tmou obrací zejména díky týmu z FF OU, který spolupracuje právě s Peterem Suedfeldem, průkopníkem v oblasti Restricted Environmental Stimulation Therapy – REST. Suedfeld dodnes působí jako emeritní profesor na University of British Columbia a podílí se na výzkumech pro NASA.

Z rozhovoru na OU@live: Naše civilizace se tmě vzdaluje. Jsme příliš vystavováni umělému světlu nerespektujícímu přirozené cirkadiální rytmy. Přitom tma a redukce zevních stimulů nám umožňuje si v sobě „uklidit“, dostat se k tématům, pro které jinak nikdy nenajdeme ten správný čas.

„Od osmdesátých let v této oblasti nedochází k žádnému výraznějšímu rozvoji a já mohu trochu nepokorně říct, že společným úsilím s kolegy, zejména dr. Martinem Kupkou a dr. Pavlem Švorcem a našimi studenty posouváme tuto oblast o značný kus vpřed. Mým přáním je opět k tomuto tématu připoutat globální vědeckou pozornost,“ uvádí Malůš.

Výsledky sedmiletého bádání, které Marek Malůš započal už svou doktorskou prací, například ukázaly, že po týdenním pobytu ve tmě stoupá vnímaná životní smysluplnost, míra sebeúcty, sebehodnocení a úroveň všímavosti. Naopak klesají různé neurotické projevy, depresivní symptomy a další psychopatologická produkce. Ze statistik profesora Suedfelda vyplynulo, že už po jednodenním pobytu ve tmě spontánně klesá potřeba zapálit si cigaretu. Z toho důvodu vidí Marek Malůš velký potenciál u léčby závislostí.

Vědci se nyní zaměřují na seriózní zkoumání efektů pobytu v tomto prostředí. Do budoucna plánují detailněji analyzovat, pro koho může být tato metoda přínosná a za jakých podmínek naopak hrozí nebezpečí. Přečtěte si celý rozhovor s dr. Markem Malůšem na live.osu.cz.

Vědci podpoří mladé talenty

text: Beáta Kapošváry, Andrea Wantulová

Nové Centrum pro výzkum vzdělávání v přírodovědných oborech a talentmanagement pomůže nadaným žákům rozvíjet jejich talent. Spojí vědce, učitele i rodiče.

Na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity vzniklo nové specializované pracoviště, které pomůže mladým talentům v oblasti přírodních věd a matematiky rozvíjet jejich jedinečné nadání. Práce s talenty s sebou totiž často nese řadu specifíků, kterým je potřeba porozumět, aby nadání mohlo být rozvíjeno. Malí géniové mohou například vynikat jen v určité oblasti jejich extrémního zájmu, v jiných oblastech však mohou být zcela průměrní. Někdy jim také může scházet sociální zdatnost, mohou se objevit problémy v oblasti interakce s vrstevníky.

„Současný vzdělávací systém zatím není schopen systematicky řešit a naplňovat potřeby a očekávání nadaných žáků a využít tak jejich obrovský dar – touhu po informacích a po nových objevech. Potenciál těchto mladých talentů bývá často potlačen vlastně ještě dříve, než se vůbec stihne ve škole plně projevit. Právě

proto je důležité tyto děti včas identifikovat a začít s nimi pracovat tak, aby pro ně (ale nejen pro ně) bylo jejich nadání přínosem, nikoli prokletím. Každá vyspělá společnost by si měla být vědoma důležitosti a významu práce s nadanými dětmi,“ říká docentka Jana Škrabánková, vedoucí Centra pro výzkum vzdělávání v přírodovědných oborech a talentmanagement.

Centrum má za cíl podporovat přírodovědně a matematicky nadané žáky základních i středních škol z celého Moravskoslezského kraje, ale i z širšího okolí. Stává se platformou pro spolupráci vědců, ředitelů škol, učitelů, rodičů i dětí. Nabízí mimo jiné i bezplatné pedagogické a psychologické poradenství pro ředitele škol, kteří se chtějí podporou nadaných žáků zabývat.

Pořádá také akce pro veřejnost. Na konci března například Centrum připravilo zábavně-vzdělávací

akci pro děti ve věku 5 až 9 let. Děti absolvovaly interaktivní odpoledne protkané biologií, fyzikou, chemií, matematikou a informatikou. Byly rozděleny do několika skupin, v nichž rotovaly po stanovištích podle oborů. Pozorovaly a poznávaly například nejmenší organismy pod mikroskopem, určovaly pachatele podle otisku prstů, plnily úkoly z biogeografie (přirazování zvířat ke správnému kontinentu), vyzkoušely si používat laboratorní pomůcky, přeměnily šrouby v pingpongové míčky a v laboratorní chemii si kreslily barevně, kroužky, elektřinou, světlem i teplem. Dále si hrály sroboty a taky si je zkoušely naprogramovat, skládaly hlavolamy, hrály matematické hry, nebo třeba pexetrio.

„Věříme, že se nám podaří v horizontu několika let oslovit, zaujmout a podchytit nadané děti, žáky a studenty tak, aby získali jistotu odborného vědeckého

zázemí, které je už na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity vybudováno. Aby vědci, kam mohou za vědci na jejich pracoviště docházet a jak mohou pracovat pod jejich vedením, po jejich boku nebo později na samostatných dílčích vědeckých úkolech. Aby chtěli na naší fakultě později také studovat. Usilujeme o to, abychom byli úspěšní i na poli mezinárodní spolupráce ve výzkumu nadaných,“ doplňuje Jana Škrabánková s tím, že centrum k tomu má všechny předpoklady. Jeho členové mají dlouholeté zkušenosti z institucí, s nimiž spolupracují (MŠMT ČR, Mensa ČR, Národní institut dalšího vzdělávání, Národní ústav vzdělávání, Společnost pro talent a nadání, Centrum pro talentovanou mládež, RSJ Foundation nebo Nadace Quido).

Centrum pro výzkum vzdělávání v přírodovědných oborech a talentmanagement.
foto: Tereza Šišmišová

Biolog Vyacheslav Yurchenko se zapsal do povědomí výzkumem v oblasti leishmaniózy.
foto: Tereza Šišmišová

OstraVirus: Vědci objevili neznámý virus. Narazili na něj náhodou

text: Andrea Wantulová

Při výzkumu biodiverzity čekalo na vědce z Ostravské univerzity překvapení, které jim doslova vzalo dech. Mezi jejich vzorky se objevil virus, se kterým se dosud nikdo na světě nesetkal.

Biologové z Life Science Research Centre (LSRC) na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity zaznamenali objev, který nejen že neplánovali, ale který je přímo zaskočil. Při běžném výzkumu biodiverzity narazili na virus, který byl nápadně odlišný od všeho, s čím se dosud setkali.

„Není podobný žádnému jinému viru na planetě Zemi. Je tak odlišný, že jsme museli použít speciální výpočetní metody, abychom vůbec potvrdili jeho virovou povahu. Zatím nedokážeme říct, zda se jedná pouze o nový druh, čeleď nebo celou říši, jistě však je, že se s ním dosud nikdo nikdy nesetkal, a to je velká věc, která se v životě vědce neděje často,“ uvádí docent Vyacheslav Yurchenko,

vedoucí laboratoře LSRC zabývající se parazitologií. Novému parazitickému elementu dali symbolický název OstraVirus. Nyní už město, v němž byl objeven, proslavuje po celém světě.

Článek o OstraViru totiž vyšel v jednom z nejprestižnějších multidisciplinárních vědeckých časopisů na světě: Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America.

Yurchenko a jeho tým v tom vidí velkou příležitost dát vědět nejen o tomto dílčím úspěchu, ale také o Ostravě a špičkové vědě, která se zde v oblasti biologie odehrává. Zdaleka to totiž není první věc, o které se na mezinárodním poli vědy v souvislosti s Life Science Research Centre mluví.

V minulosti zaznamenal velký úspěch i vedoucí LSRC docent Marek Eliáš, evoluční biolog, který se svým „hattrickem“ vědeckých článků zveřejněných v nejprestižnějších časopisech upoutal nemalou pozornost vědců z celého světa. Yurchenko se už dříve rovněž zapsal do povědomí vědecké komunity svým výzkumem v oblasti léčby a prevence leishmaniózy, což je po malárii druhý největší zabitelný parazitárního původu. Pracuje například na vývoji sebevražedné alternativy leishmání coby možnosti vakcinace proti této chorobě, na kterou ročně umírají desetitisíce lidí.

Právě na leishmaniózu se zaměřoval i výzkum, při kterém byl objeven OstraVirus. „Na projektu jsme pracovali

čtyři roky a objevení OstraViru je jeho nečekaným vrcholem,“ říká Yurchenko a dodává, že se virus nacházel v těle ploště.

Jaký vliv má virus na tělo svého hostitele, zda může být nebezpečný, nebo naopak přínosný a zda se může přenášet také na lidi, to jsou otázky, kterými se vědci budou v blízké budoucnosti zabývat.

Yurchenko na svých projektech pravidelně spolupracuje s odborníky z celé republiky i světa. V případě OstraViru se zapojili vědci z institutu parazitologie v Českých Budějovicích, Karlovy univerzity, brněnského CEITEC, ale také vědci ze Spojených států, Švýcarska, Brazílie, Litvy nebo Ruska.

Pavel Ševčík:

To, že vás něco bolí, ve vás může vyvolat strach

text: Petra Polesová

Profesor Pavel Ševčík se zasadil o úspěšnou aplikaci nové metody svalové relaxace u císařských řezů a jeho publikace Léčba pooperační bolesti se stala standardem a doporučeným postupem pro Světovou federaci anesteziologických společností (WFSA). Spolu s doc. Jiřím Málkem a dalšími spoluautory ji vydal už třikrát a loni byla přeložena do angličtiny. Jeho dva vysoce ceněné články publikované v zahraničních časopisech obdržely významná ocenění. Nyní působí na Lékařské fakultě OU a věnuje se například léčbě chronické bolesti, problematice pooperační bolesti a intenzivní medicíně.

Jeden by řekl, že když lítáme autem do vesmíru, že léčbu pooperačních bolestí máme ve 21. století zvládnutou.

Není tomu tak úplně. Samozřejmě za poslední čtvrtstoletí se situace výrazně zlepšila a léků na tlášení pooperační bolesti je k dispozici široká škála. I postupů, jak pooperační bolest řešit, například invazivními technikami. Problém je, že ne vždy jsou informace dobře distribuovány a přijímány všemi operačními obory. Je proto potřeba vést stálou propagační kampaň, aby z toho měli prospěch pacienti. Někdy se manažerům ve zdravotnictví zdá, že zvýšené úsilí o tlumení pooperační bolesti zvyšuje náklady a není z něj patrný profit, proto je třeba uvádět věci na pravou míru.

Knižka Léčba pooperační bolesti vyšla už ve třech vydáních. Jak vznikala?

Předchůdcem knížky byl Doporučený postup pro

léčbu pooperační bolesti České společnosti anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny (dále ČSARIM). Vedl jsem tým, který jej připravil. Na jeho podkladě jsme posléze

„V západní Evropě se udává, že jenom 30-50 % pacientů v pooperačním období má kvalitně tlumenou bolest.“

vypracovali knížku. V době, kdy jsem byl podruhé zvolen členem Pain Relief Committee Světové federace anesteziologických společností, jsem tomuto grémiu nabídl, že máme takovou monografii, že ji můžeme přeložit do angličtiny a dát k dispozici Světové federaci. Federace to uvítala a my jsme tak učinili. Za přispění ČSARIM jsme získali finance na kvalitní překlad. V únoru WFSA monografii zveřejnila na svých webových stránkách, a publikace je tam k dispozici v edici Virtual Library – Standards and Guidelines. A to je velice pěkný úspěch.

K čemu může Světová federace knihu využít?

Hodně úsilí věnuje Federace zlepšování úrovně anestezie a pooperační léčby bolesti v rozvojových zemích.

Monografie je nyní k dispozici anesteziologům a dalším odborníkům v rozvinutých i rozvojových zemích.

Je tedy podle vás důležitá pro zlepšení v pooperační léčbě větší informovanost?

Ano, větší informovanost a lepší organizace léčby bolesti. Postupy jsou v rozvinutých zemích známy, léky jsou k dispozici, ale implementace těchto postupů vázne. I v západní Evropě se udává, že jenom 30-50 % pacientů v pooperačním období má kvalitně tlumenou bolest. To jsou alarmující čísla. ▶

Prof. Pavel Ševčík se zabývá léčbou pooperační bolesti a intenzivní medicíně

foto: Osobní archiv prof. Ševčíka

Co to je patofyziologie bolesti, o které se v knize rovněž hovoří?

Když to velmi zjednoduším, bolest je silný stresor, dokonce jeden z největších. Pacient po operaci, pokud má bolest, si např. dobře neodkašle, v dýchacích cestách se městňají hleny, z čehož může vzniknout zápal plic. Je hůře pohyblivý, místo aby rehabilitoval, leží a snaží se nevyprovokovat pohybem bolest. Má zvýšený krevní tlak, protože každý stres vede k jeho vzrůstání, má zrychlený puls. Ve vyšším věku může být nedobře tlumená bolest provokujícím faktorem pro vznik pooperačního deliria. Při bolesti se rovněž snižuje pohyb střev, hůře se vyprazdňuje močový měchýř, což jsou další patofyziologické důsledky neléčené bolesti.

Je tedy zřejmé, že pooperační léčba bolesti je nezbytná...

Vždycky by měla být bolest zmírňována, protože na ni vzniká paměťová stopa a ta se může vrýt na dlouho. Dokonce je známo, že u dětí, které mají nedobře tlumený bolestivý zážitek,

přetrvává v jejich mozku tato zkušenost do dospělosti, mají snížený práh bolesti.

Existují případy, kdy je pooperační léčba zbytečná? Neužívá se v některých případech nadbytečně?

U pooperačních stavů se bolest v drtivé většině nadbytečně netlumí. To by muselo dojít k významné chybě v dávkování nebo volbě nepřiměřeného analgetika či postupu. Proto vznikají knížky jako ta naše, kde se dotýká mimo jiné dočtů, jaká jsou rizika předávko-

„U chronických bolestí se v současnosti v USA potýkají s významným problémem nadužívání opioidů.“

vání. Co se týká léčby chronické bolesti, v současnosti se v USA potýkají s velmi významným problémem nadužívání opioidů u chronické bolesti. Dochází tam zhruba k 60 000 úmrtí za rok ve spojení s medicínským předávkováním opioidů.

A proč je v USA takový problém?

Protože Spojené státy daly příliš volnou ruku pro předepisování opioidů ve

velkém množství a dost často i neindikovaně. Může za tím stát i tlak farmaceutických firem a najednou se jim to hodně vymklo z ruky. Natolik, že tým prezidentských poradců vydal na podzim loňského roku velmi varovnou více než stostránkovou zprávu na toto téma, včetně návrhů na okamžitá řešení. My máme pro práci s omamnými látkami a jejich předepisování, domnívám se, dobrou legislativu. Samozřejmě musíme mít velmi důkladně pod kontrolou veškeré předpisy na opioidy a s nimi spojenou

dokumentaci, ale vyplácí se to a bez kontroly by to tak být nemohlo.

Může se stát, že by pacient pooperační léčbu odmítl?

Teoreticky může. Může odmítnout nějaký postup, lék, ale my můžeme nabídnout alternativu. Je řada různých možností. Analgetika jsou buď různých druhů, my jsme teď chvíli hovořili z určitých důvodů o opioidech,

ale existují i neopioidní analgetika, můžeme použít i tzv. svodných bloků, které mohou omezit či vyloučit celkové podávání analgetik.

Jak vstupuje do bolesti psychika?

Psychika je vždycky součástí vnímání a prožívání bolesti. Už to, že vás něco bolí, ve vás vyvolává často úzkost nebo strach. A když je to chronická bolest, tak u ní pacienti dost často trpí depresí, mimo jiné proto, že trvá dlouho. U akutní pooperační bolesti pacienti předpokládají, že bolest je součástí pooperačního průběhu a z logiky věci vědí, že se rána bude hojit, což povede tomu, že bolest ustoupí. Očekávaná akutní bolest nemá tak závažný psychologický význam jako chronická bolest. Náhlá bolest však může přijít neočekávaně. Typický infarkt myokardu u většiny pacientů začíná silnou bolestí na hrudi. Ta je řadou pacientů popisována tak, že s ní mají přímo spojený strach ze smrti. Přece jenom, srdce je něco, co chápeme v hloubi duše jako ústřední orgán. To je potom něco úplně jiného než pooperační bolest, mám na mysli ▶

z psychologického hlediska. Žena, když jde k porodu, očekává porodní bolesti, ale je to bolest v situaci, kdy se těší na něco velmi radostného – narození dítěte. Tato bolest bývá snášena významně lépe. Ale i pro porodní bolesti máme k dispozici velmi účinné způsoby, jak ji můžeme zmírnit.

Když jsme teď u těch porodů. Kolektiv autorů, v němž jste působil coby senior autor, v poslední době publikoval dva celosvětově významné články, které se týkají anestezie, resp. svalové relaxace u císařských řezů. Mohl byste přiblížit, o co konkrétněji se v této problematice jedná?

Před přibližně deseti lety se u nás i na světovém trhu objevil preparát, který souvisí se svalovou relaxací, tzn. se záměrným uvolněním svalového napětí. Účinek svalových relaxancií je odvozen od šípového jedu kurare z amazonských pralesů. Zmíněný preparát je prvním přípravkem, který účinek jednoho ze dvou typů svalových relaxancií dokáže úplně zrušit, svalová síla se tak během několika minut vrací do normálu.

A u těch císařských řezů to funguje jak?

Svalová relaxace je velmi specifická součást celkové anestezie, kdy pacientce vedle vlastního usnutí musíme podat látku, která uvolní svalové napětí břišní stěny, aby se operátor mohl dobře a bezpečně dostat k děloze a v krátké době vyjmout plod. Na závěr operace a anestezie musíme podniknout farmakologické kroky k co nejúčinnějšímu a nejrychlejšímu odeznění svalového uvolnění. Máme k dispozici v podstatě dva způsoby, ale metoda, o které hovořím a která je popsána a dokumentována na více než dvou stovkách císařských řezů v oceněných článcích, je převratná.

Jsme jedni z prvních, kteří použili zmíněný preparát – sugammadex u císařských řezů. Tím, že se rychle a velmi účinně ukončí svalová relaxace, je to postup, který je i u řady jiných operačních výkonů pro pacienty velmi bezpečný.

Jaké byly počátky výzkumu?

Už tehdy byly k dispozici údaje, že preparát by měl být vůči matkám i plodu neškodný. Na mém předchozím působišti v Brně jsem inicioval vznik rozsáhlejší studie použití sugammadexu pro antagónizaci svalové relaxace u císařských řezů. Můj spolupracovník dr. Petr Štourač z Lékařské fakulty MU v Brně, nyní proděkan téže fakulty, podal na Interní grantovou agenturu MZ ČR projekt, který nám v prvním roce nevyšel, následující rok jsme jej mírně modifikovali a v roce 2012 byl projekt přijat. Tak se rozběhla práce, kterou vedl hlavní autor této práce

„Účinek svalových relaxancií je odvozen od šípového jedu kurare z amazonských pralesů.“

kolega Petr Štourač. První článek s výsledky studie vyšel v časopise Anesthesia & Analgesia a má impakt faktor přes 3. V našem oboru se jedná o velmi kvalitní a světově renomovaný časopis. Za tento počín autorský tým obdržel Cenu děkana Lékařské fakulty Masarykovy univerzity za nejvýznamnější příspěvek k rozvoji klinické medicíny za rok 2017. Druhý článek vychází ze stejného grantu a věnuje se otázce, zda jsou touto metodou ovlivněni novorozenci. Výsledky prokázaly, že se jedná o metodu bezpečnou pro novorozence narozené císařským řezem provedeným v celkové anestezii. Článek byl publikován v roce 2017 v International

Journal of Obstetric Anesthesia a získal od časopisu ocenění Best Paper Award za rok 2017. Oběma článkům věnovaly velkou pozornost v příslušných číslech obou časopisů editoriały. Dr. Martina Kosinová, hlavní autorka druhého z obou uvedených článků, před několika měsíci obhájila doktorskou práci právě na toto téma a před několika dny přišla další příjemná zpráva – dr. Kosinová v květnu obdržela na Dies Academicus Cenu rektora MU v Brně za nejlepší doktorskou práci posledního roku na Masarykově univerzitě.

Jak taková studie probíhá? Jak se dostanete k tomu, že vám vůbec povolí testování na pacientkách?

Museli jsme pochopitelně začít u etické komise, předložit jí jak podrobné informace o projektu, tak o vlastním preparátu a dosavadních znalostech o jeho vlivu na rodičky a novoro-

zence. Po jejím souhlasném stanovisku a získání grantové podpory byly na třech pracovištích, kde studie probíhala, randomizovány rodičky, které šly na císařský řez v celkové anestezii a na základě náhodného výběru (randomizace) dostávala jedna skupina (kontrolní) klasickou svalovou relaxaci jako doposud a druhá dostávala studovaný typ svalové relaxace s její následným zvratem, jak jsme v protokolu studie navrhli. V podstatě šlo o to prokázat, jestli tento nový způsob nemá negativní vliv na rodičku a na novorozence. Výzkumný tým prokázal, že tato metoda je srovnatelná s postupem dosud používaným a tím jsme nabídli důležitou alternativu

k metodě dosavadní, která má určité nevýhody, včetně alergických reakcí, přičemž nová metoda poskytuje komfortnější a bezpečnější svalovou relaxaci.

Takže jste to testovali proto, aby byla nová bezpečnější metoda než doposud?

Prvotní hypotéza byla, jestli metoda, s kterou přicházíme, nebude mít vyšší výskyt nežádoucích účinků. Jestli nebudou novorozenci v prvních minutách po porodu méně čiperní, jak bude vypadat po operaci svalová síla rodiček a další parametry. Prokázali jsme, že metoda je přinejmenším stejně dobrá, jako ta předchozí. Je ale modernější, na bázi vyspělejších a bezpečnějších léků, a je tudíž velmi podstatnou alternativou.

Není to trochu riskantní, že to testujete na rodičce?

Nikoliv. Jednalo se sice o postup do té doby málo publikovaný, ale my jsme už věděli, že několik článků s daty od výrazně menšího počtu rodiček se problematice věnovalo. Na Západě by s etickou komisí měli určité diskuze. I my jsme z etických a formálních důvodů nemohli uskutečnit další velmi zajímavou část projektu – určování hladin testovaných preparátů v pupečnickové krvi.

V současné době se metoda už běžně aplikuje?

V současné době je to, především díky našim článkům, už světově uznávaná metoda. Oba zmíněné články vyvolaly významný ohlas. Nová metoda je nicméně v současnosti podstatně dražší a bude tomu tak ještě dlouho. Ale díky uvedeným článkům se prokazatelně ví, že postup je bezpečný pro rodičky i novorozence a máme jej v záloze pro situace, kdy není možné či vhodné starší metodu použít. ■

Prof. MUDr. Pavel Ševčík, CSc.

Působí téměř šest let na Lékařské fakultě Ostravské univerzity, kde vyučuje na Katedře intenzivní medicíny, urgentní medicíny a forenzních oborů. Zároveň je přednostou Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny ve Fakultní nemocnici Ostrava. Do roku 2012 byl přednostou KARIM FN Brno a LF MU Brno.

foto: Osobní archiv prof. Ševčíka

Všeobecné lékařství vystudoval v letech 1972-1978 na Lékařské fakultě Jana Evangelisty Purkyně v Brně (nyní Masarykova univerzita). Habilitoval v roce 1979 na LF MU v Brně, profesorem byl jmenován v roce 2001. Ve volném čase rád cestuje a fotografuje, je znám pro svou lásku k horám.

Byznysu s chudobou se daří. Legislativa stále chybí

text: Andrea Wantulová

Příběh bezdomovectví, jehož současná podoba v českém prostředí má své kořeny zejména v privatizaci, možná stojí před novou kapitolou své historie. A hlavní roli v ní sehraji i vědci.

Eliška Černá v ostravské kolonii Bedřišská, které hrozí gentrifikace
foto: Karel Kita

Výzkumný tým, jehož členkou je i Eliška Černá z katedry sociální práce Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity, přišel s českou aplikací systému, který úspěšně funguje například v severských zemích.

Rapid Re-housing, tedy rychlé zabydlování rodin, je metoda fungující na principu „housing first“ – bydlení především. Spočívá v zachycení rodin, které jsou bez domova a jejich okamžitému umístění do bytů za podpory sociálních pracovníků, kteří namísto ryze kontrolní funkce plní také funkci motivační a podpůrnou.

Projekt má za sebou první rok pilotního fungování v Brně a už nyní budí pozornost nejen dalších měst, ale také státu. Při jeho brněnské aplikaci se více než 80 procentům rodin podařilo udržet si své nové bydlení a svou situaci v rámci možností stabilizovat. Není tak vyloučeno, že v budoucnosti Rapid Re-Housing doplní stávající český systém sociálního bydlení. Ten je totiž podle Elišky Černé značně nedostačující.

Chybějící zákon o sociálním bydlení podle ní bolestným způsobem nahrává byznysu s chudobou, který se přenesl z ubytoven do bytů. A navíc je zpátky na scéně verze zákona, kterou už před pěti lety odborná veřejnost striktně odmítla i prostřednictvím petice. V rozhovoru ale Eliška Černá nemluví jen o národní úrovni. Zmiňuje také konkrétní ostravské případy.

Proč na tento zákon čekáme už patnáct let? Kam až dokáží zajít ti, kteří spekulují s bydlením jako s investicí? A jaké „čistky“ probíhají v ostravských obcích bytech? Čtete rozhovor s Eliškou Černou, vědkyní, která neúnavně bojuje proti nespravedlnosti všemi možnými zbraněmi vědy i občanské společnosti.

Kde můžeme hledat kořeny bezdomovectví tak, jak ho známe v České republice dnes? Kde se u nás „vzalo“?

Začalo to privatizací v 90. letech. Ti, kteří měli větší sociální kapitál, zvládli privatizaci proplout a třeba získali docela levně byt do osobního vlastnictví. Ale ne všichni měli stejné výchozí podmínky. Privatizaci se zásadně snížil obecní bytový fond, nájem v soukromém sektoru se zdrazovaly a tím se tyto rozdily začaly prohlubovat a některé rodiny tak uvízly v nefunkčním systému bytové politiky.

A odtud šly rodiny doslova až na ulici?

Bohužel v Česku nefungovaly žádné programy prevence ztráty bydlení. Třeba ve Vídni funguje systém, který dokáže rodiny detekovat ještě před krizí a vyslat za nimi sociálního pracovníka. U nás systém tyto rodiny zachytí až v momentě, kdy už je rodina na ubytovně a začínají velké problémy. Občanský zákoník u nás navíc neukládá obcím povinnost se postarat o bytové potřeby občanů.

Takže argument, který občas slycháváme, že bezdomovci si za to můžou sami a není naší povinností jim pomáhat, tak úplně nefunguje?

Tyto ideologické argumenty nemají šanci obstát. Kdybychom tuto logiku použili jinde, neměli bychom pomoci člověku, který se nabourá, protože jel rychle. Ani cukrovkáři, který si svou nemoc přivodil svou životosprávou. Lidé vidí jen ten konec, celá geneze problému jim zůstává skryta. Kdybychom ty rodiny trekovali nazpátek, jejich příběhy nevypadají odlišně od těch, které třeba známe my z našich rodin. Akorát

oni začínali z horší startovní pozice a narazili na to, že bytová otázka nebyla systematicky řešena.

Zmiňovala jste se, že problémy se výrazně prohlubují v momentě, kdy se rodina ocitá na ubytovně. Můžete to přiblížit?

Zkuste si představit, že nemáte absolutně žádné soukromí. Žijete na kupě s dalšími rodinami ve špinavém prostředí, ve kterém si nemáte šanci odpočinout, nemáte vůbec žádný klid. Žijete v permanentní nejistotě, co bude zítra. Takový stres má ničivé dopady zejména na zdraví celé rodiny. V takovém prostředí všechno eskaluje, lidé jsou podráždění a reagují mnohem intenzivněji, proto se zde často začnou objevovat problémy v partnerském soužití. K tomu všemu zde často nefunguje topení, teplá voda teče jen jednou za den. V noci se nevydíte, protože máte hlučné sousedy. A v takovém prostředí pak děti nejsou absolutně schopny připravovat se do školy, takže se zhoršuje jejich průměr, začnou vypadávat z normálních škol a kumulují se ve spádových školách, které často bývají právě v lokalitách, kde jsou i ubytovny. Jsou tady lidé v podobné životní situaci, takže vzniká jejich vlastní podsvět a tím se to celé konzervuje.

V tomto nabízí řešení Rapid Re-housing – nenechat rodiny dojet až sem a včas jim nabídnout bydlení?

To by byl opravdu optimální stav. Jenže český Rapid Re-Housing v současnosti spíše detekuje rodiny, které se už bez domova ocitly. Těm nabízí účinnou cestu z bezdomovectví ven. Ale je faktem, že v zahraničí se o programu uvažuje také jako o způsobu prevence ztráty bydlení.

A co nákladovost, je tato metoda v nějakém aspektu levnější?

Určitě, třeba v oblasti zdravotní péče nebo kriminality, které se takto dá předejít vlastně i na generace dopředu, když se rodina včas stabilizuje. Také čekáme, že v dlouhodobějším horizontu bude docházet k návratu dětí z ústavní péče – náklady na jedno dítě na jeden den jsou nepředstavitelně vysoké. Přesná čísla však v Česku bohužel neexistují. Měli jsme ambici v rámci projektu Rapid Re-housing udělat cost-benefit analýzu, ale narážíme zejména v dostupnosti dat – třeba od pojišťoven potřebná data nezískáme. V zahraničí existují studie, které prokázaly, že je to levnější řešení, ale i naopak. To je ale velmi kontextuální v dané zemi, nedá se stoprocentně argumentovat čísly ze zahraničí.

V čem tedy tkví úspěch Rapid Re-housingu? V čem je o krok napřed před stávajícím systémem?

Zprv je to spolupráce všech institucí. Synergie spolupráce bytového odboru, sociálního odboru, neziskových organizací a samotné rodiny. Ta je nezpochybnitelně důležitá a je přímo kontrastní s fragmentovanou péčí, kterou jinak vidáme, kdy doslova levá ruka neví, co dělá pravá.

Zadruhé je to kvalitní terénní práce. Přístup k rodinám, kdy rodiny nehodnotíme, neodsuzujeme pro jejich chyby, ale podporujeme a vyzdvihujeme jejich silné stránky, to je pro ně zplnomocňující. Sociální pracovník zde neplní jen čistě kontrolní roli: zaplatili / nezaplatili. Snaží se rodinu rozvíjet partnerským přístupem namísto nadřazenosti. Umí rodinu provázet i v krizové momenty. Rodiny, které

míří do krize, totiž často přestanou komunikovat, začínají pociť, že se na nikoho nemohou spolehnout, že úřady ani ostatní lidé jim nechtějí pomoci. Standardní služby jsou nastaveny tak, že kdo nekomunikuje, ten o službu nestojí, a tak lidé začnou propadávat systémem sociální pomoci. V našem modelu v takovou chvíli sociální pracovníci naopak zintenzivňují komunikaci, doprovázejí rodinu a společně hledají řešení v dané situaci.

Po pilotní brněnské aplikaci se už můžete pochlubit alespoň nějakými výstupy. V čem se podařilo dosáhnout úspěchu?

Zabydlení rodin mělo velmi příznivé dopady na fyzické i duševní zdraví rodin. Po půl roce se zlepšil spánek, snížil se počet zranění, hospitalizací v nemocnici i množství používaných antibiotik. Snížila se míra nervozity, pocity méněcennosti a deprese. Zvýšila se spokojenost a pocit kontroly nad vlastním životem. Zvýšil se také pocit důvěry vůči ostatním lidem a snížila se úroveň anomie, tedy pocitu, že se rodina nemůže na nikoho spolehnout, nikdo jí nepomůže, nemá smysl se dívat do budoucnosti a člověku zbývá jen žít přítomností.

Byla nějaká oblast, která vás překvapila? Třeba i tím, že naopak vaše očekávání nenaplnila?

Neprokázalo se zlepšení ekonomické stability rodin ani vliv na návrat dětí z ústavní péče. V obou případech je ale nutné dodat, že 6 měsíců je opravdu krátká doba na to, aby se v těchto oblastech prokázaly zásadní změny. Je to první fáze adaptace na byt, v dlouhodobějším horizontu očekáváme nacházení zaměstnání i návrat dětí z ústavní péče.

Inspiraci jste z velké části čerpali v zahraničí. Funguje někde tento systém plošně jako součást sociální politiky státu? A je to reálné v Česku?

Ano, v severských zemích je to regulérní bytová politika státu. V Česku tímto směrem lobbyingové aktivity směřují a jsou města, která již tento systém převzala. Po Brnu je to třeba Liberec, a pokud těchto ostrůvků bude více, tato metoda může aspirovat na bytovou politiku České republiky. On i tento brněnský pilotní projekt je ostře sledován, v Konceptu prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 je zmíněn zájem pilotovat tento princip na státní úrovni.

Nevzniknou zde problémy v souvislosti s různou velikostí bytových fondů v jednotlivých městech?

Samozřejmě, to je obrovské omezení. Zatímco Brno má docela solidní bytový fond okolo 29 000 bytů, Ostrava jich má jen 12 000. Ve Francii například funguje spolupráce se soukromým trhem, kterým se substituuje nedostatečný bytový fond. Avšak v Česku neexistuje v této oblasti žádná regulace, kdokoli může nazvat cokoli sociálním bydlením. Ceny zůstávají nepřiměřeně vysoké, protože rodina dosáhne na dávky na bydlení, je zde omezená sociální práce spíše kontrolního charakteru a nedochází k absolutně žádné integraci rodin. Přesto tomu může soukromý vlastník říkat sociální bydlení. A do toho se balí byznys s chudobou, který se přesunul z ubytoven do bytů.

Řeší se nějak tato situace?

To je otázka chybějícího zákona o sociálním bydlení, který by měl přinést ▶

Antonín Baláž žije se svou rodinou na Bedříšce už více než 20 let.
foto: Karel Kita

regulaci. Ten se chystá už patnáct let, nejbližší schválení byl za minulé vlády, kdy se dostal až k prvnímu čtení ve sněmovně. Jenže v té době bylo před parlamentními volbami, takže skrz různé obstrukce nedošlo k jeho projednání, a na tom to ztroskotalo. Ten zákon byl velmi kompromisní, například neukládal obcím povinnost, bylo pro ně dobrovolné se zapojit do systému sociálního bydlení, ale přesto byl lepší než to, co se řeší teď. Zákon si přehazují dva rezorty: výstavba bytů, dotace na bydlení apod. jsou v kompetenci Ministerstva pro místní rozvoj (MMR), otázka sociálního vyloučení zase spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ty gesce se proměňují, teď je zákon více v gesci MMR, které vykutalo pět let starý návrh, proti kterému se tehdy ohradila celá akademická

obec, odborníci podepisovali petici, protože tento návrh stál na velmi nevěrohodné studii, která selhávala v základních metodologických věcech a byla zcela neobjektivní. Nahrávala tomu, aby ubytovny byly řešením, no a teď je zpátky ve hře.

Jste velmi aktivní nejen na národní, ale i lokální úrovni. Jaké problémy se řeší v Ostravě?

V Ostravě se řeší hned několik problémů. Jedním z nich je kolonie Bedřiška. Starostka se rozhodla všechny rodiny, včetně starousedlíků, vystěhovat z obecních bytů a nenabízí žádnou přijatelnou alternativu. Do těchto obecních bytů ale lidé investovali vlastní finance třeba na zateplení nebo výměnu oken, protože městský obvod do této oblasti dlouhodobě neinvestoval. Další

známou kauzou je Červený kříž, původně městské bydlení v Mariánských horách, které starostka prodala soukromníkovi – nutno podotknout, že tento záměr byl vrácen z velké rady města, než byl schválen. Ale namísto studentských bytů je zde „sociální bydlení“, kde ani nefunguje topení a rodiny jsou vystěhovávány velmi nevybíravým způsobem. Známý jsou případy, kdy jim je například zadržován majetek – rodina se vystěhovala částečně, a když se vrátila pro své věci, majitel k nim neumožnil přístup. Rodiny se tam točí jedna za druhou, ukázkový příklad byznysu s chudobou.

Co s tím z pozice vědkyně dokážete udělat? Jsou nějaká východiska?

V tom mi, předpokládám, významně pomůže stáž Fulbright, na kterou se

chystám v prosinci. Jedu do San Franciska, jednoho z nejdražších míst na světě, kde v souvislosti se vznikem Silicon Valley rostou nájmy neuvěřitelným způsobem. Jeden z výzkumných projektů, kterým se budu zabývat, je vizualizovaná mapa vymísťování rodin. Doslova máte v rukou mapu, ze které jasně vyplývá, že v místech blízko zastávek autobusu, který sváží zaměstnance do Silicon Valley, dochází k vymísťování rodin. A to je velmi cenný podklad pro vyjednávání s městem ohledně strategie řešení. Takto je to velmi zjednodušené, jde o komplexní vědecký projekt, a já doufám, že za semestr tam pochyťm co nejvíce metodologie, díky které získáme data i v Česku, která budou silnými argumenty. ■

Eliška Černá získala Fulbrightovo stipendium, gentrifikaci vyrazí zkoumat do Silicon Valley
foto: Karel Kita

Na návštěvě u Balážových doma – doma, ale možná ne na dlouho. Rodiny se mají vystěhovat.
foto: Karel Kita

Mgr. Eliška Černá, Ph.D.

V roce 2000 začala studovat na Ostravské univerzitě. Posléze byla zaměstnaná jako sociální pracovníce v neziskových organizacích v České republice i ve Velké Británii. V roce 2016 na Fakultě sociálních studií Ostravské univerzity ukončila doktorské studium oboru Sociální práce.

Za svou úspěšnou aplikaci projektu Rapid Re-housing v Brně získala coby členka realizačního týmu prestižní evropskou cenu FEANTSA za nejlepší projekt boje s bezdomovectvím v roce 2017 a cenu SozialMarie v roce 2018. Nyní slaví další úspěch, získala Fulbrightovo stipendium, díky kterému v San Franciscu nasbírá know-how v oblasti mapování vymísťování rodin z jejich

původních domovů, které poté pomůže řešit i ostravskou situaci.

Kromě vědeckých aktivit v této oblasti se významně angažuje v občanském sektoru a osvětové činnosti, stála u zrodu nyní už celorepublikové akce Noc venku, působí například v organizaci Platforma pro sociální bydlení či v iniciativě Probuď domy.

V neposlední řadě spolupracuje s Evropskou Akční Koalicí pro právo na bydlení a na město. Prostřednictvím poskytování podpory lidem vylučovaným z bydlení se snaží propojovat akademický svět s každodenní realitou života ve městě. Ve svém volném čase taky ráda cestuje.

Reprezentační ples v barvách trikolóry

text: Andrea Wantulová

Ples v barvách trikolóry
měl neodolatelnou atmosféru.
foto: Filip Zvěřina

100. výročí založení Československé republiky se letos odrazilo i na atmosféře Reprezenčního plesu Ostravské univerzity 2018, který se konal 23. února ve Starých koupelnách bývalého Dolu Hlubina. Rock and Roll Band Marcela Woodmana, kapela The JazzCake, Cimbal Hellband, workshop Evoluce kubánských tanců dua MG dance i CyrWheel v podání silového akrobata Lukáše Bezděka. Jako vždy dobrou zábavou nabitý ples v jedinečných prostorách. Už nyní se na vás těšíme na dalším ročníku!

Hvězdou večera se stal Rock and
Roll Band Marcela Woodmana
foto: Filip Zvěřina

Tradičním vrcholem s netradičními cenami bylo vyhlášení Velké půlnoční losovačky
foto: Filip Zvěřina

Dech beroucí vystoupení Cyr Wheel Lukáše Bezděka
foto: Filip Zvěřina

Na plese nechyběli ani organizátoři Majálesu z Younie
foto: Filip Zvěřina

Evoluce kubánských tanců:
taneční workshop s MG Dance,
kteří k Reprezentačnímu plesu
už neodmyslitelně patří
foto: Filip Zvěřina

Kouzelná flétna s prvky Hvězdných válek: Operní studio boduje!

text: Andrea Wantulová

Nejznámější Mozartova opera se dočkala pravděpodobně jednoho z nejoriginálnějších ztvárnění. Operní studio Fakulty umění Ostravské univerzity za ni sklídilo velmi příznivé recenze.

Zapomeňte na strnulé představy o opeře. V podání studentů z Operního studia Fakulty umění Ostravské univerzity se každý operní titul stává neopakovatelným originálem plným překvapení. Letos jste tak v Mozartově Kouzelné flétně mohli na pódiu spatřit tři génie připomínající postavy z Hvězdných válek nebo zaslechnout popíchnutí (samozřejmě dobře myšlené) mezi českými a polskými herci.

„Studentská představení mají vždy tak trochu jinou atmosféru než na tzv. profesionální scéně. Mládí na jevišti působí dobře a navíc je v hledišti mnoho přátel a rodinných příslušníků účinkujících. Díky vřelému a uvolněnému vztahu mezi jevištěm a hledištěm získají protagonisté větší pocit jistoty, který jim pomůže i klepším výkonům. Mnohdy jsou i pedagogové doslova překvapeni z kreací svých studentů,“ říká vedoucí Operního studia Fakulty umění Ostravské univerzity a operní pěvkyně docentka Eva Dřízgová-Jirušová.

Umělecká praxe k nezaplacení

Předloni studenti Fakulty umění sklízeli úspěch

s Janáčkovou Liškou Bystrouškou, loni představili Zvídavé ženy Wolf-Ferrariho, letos zaplnili sál Domu kultury města Ostravy s Mozartovou Kouzelnou flétnou. „Tuto inscenaci jsme převzali od Akademie Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, se kterou pravidelně umělecky spolupracujeme. Věděli jsme tedy, jak bude vypadat scéna, kostýmy a také to, jaká bude její režijní koncepce. Naším úkolem i výzvou bylo tuto režii maximálně naplnit, a především pak představení dobře hudebně nastudovat, což se i podle recenzí a odborných komentářů výsostně povedlo,“ říká Dřízgová a upozorňuje, že hlavní směřování Operního studia však nevede pouze k výsledku.

„Důležitý je právě ten proces nastudování, kde se studenti setkávají se všemi fázemi přípravy stejně tak, jak probíhá i v profesionálním divadle. Všichni studenti během tohoto procesu zrají, s náročnými pěveckými úkoly a jevištními požadavky se jejich interpretační dovednosti výrazně rozvíjí a zlepšují. A to je naším hlavním cílem,“ vysvětluje.

Miláček publika: ptáček Papageno v podání Tomáše Kury
foto: Simona Saevrud

Miláček Papageno

Jednoznačně největší potlesk a přízeň publika si získal Tomáš Kura, student Fakulty umění Ostravské univerzity, který ztvárnil komickou postavu Papageny. Jak píše Šimon Kořený na portálu Operaplus.cz, „šlo o naprosté ovládnutí příběhu tou nejpřirozenější formou, s obrovským nasazením, perfektní výslovností a hereckou lehkostí. I slavný duet s vysněnou Papagenou patřil k vrcholům večera.“

Snadná role to ale nebyla. Ptáček je čilá postavička, která neustále křepčí po pódiu v podřepu, a spojit tento neustálý pohyb s operním zpěvem bylo skutečným oříškem. „Prožíval jsem velký fyzický boj. Potřeboval jsem dýchat jako při sportu, ale zpěv mi to nedovoloval. Místy jsem měl pocit, že se buď uduším, nebo přestanu zpívat a vydýchám se. Hrozně mě pak bolely nohy,“ říká Tomáš Kura a dodává, že naopak na duši měl úplný klid. „Na jevišti jsem se cítil ze všech svých zkušeností nejlépe. Baví mě komedie, jako lyrický baryton k tomu směřuji. A Papageno je bohatý na projev, takže jsem byl čistě postavou a úplně klidný. Jinak totiž docela nerad zpívám před lidmi, koncertní vystoupení doslova nesnáším, u scénického zpívání je to ale jiné.“

Pod italskou taktovkou

Taktovky nad Operním studiem i Orchestrem Fakulty umění Ostravské univerzity se letos už tradičně ujal dirigent Paolo Gatto, režii, scénu a kostým zajišťovala Karolina Wídera z partnerské univerzity

Tamino a tři dívky z královny družiny
foto: Simona Saevrud

v Katovicích, Královnu noci ztvárnila Nicola Proksch a Helena Kalambová, v roli Tamina se představil hostující Tomasz Dziwisz, Paminu pak ztvárnila Eliška Münsterová a Anna Wolak, pod peřím Papageny se skrývala Terezie Gilligová a Ivana Ambrúsová a Monostatose ztvárnil Filip Kasztura a Josef Šabaka. Jako tři dívky z královny družiny byly Patricia Smoláková (Kateřina Popová), Aneta Schwarzová (Oleksandra Nikiforová) a Dominika Škrabalová (Veronika Andrašková). Tři dámy v roli géníů ve vesmírných robotických kostýmech byly Ivana Hudačinová (Lenka Kurková), Alena Juřenová (Eva Gieslová) a Barbora Ulehlová (Tetiana Hryha). Sarastra zahrál Martin Blaževič. Závěrečný potlesk však patřil nejen hercům na jevišti, ale také

Orchestru Fakulty umění Ostravské univerzity, který rovněž sestává převážně z jejich studentů.

Ale samotné nastudování na špičkové úrovni ještě nestačí, aby se věci daly do pohybu. Zatímco profesionální divadla mají celé produkční týmy, Operní studio se v tomto spoléhá na nasazení vlastních lidí. „To, že se divák dozví o takovémto představení, má si kde koupit vstupenku, může si přečíst program, funguje inspicie, nápověda, světla, rekvizity, atd., to opravdu není samo sebou. Velké poděkování patří paní Michaelle Weimann, naší produkční, která pracovala pro Kouzelnou flétnu s mimořádným osobním nasazením a trvám si tvrdit, že s radostí a láskou,“ doplňuje vedoucí studia.

V roli Paminy se představila Eliška
Münsterová a Anna Wolak
foto: Simona Saevrud

Vzniká Operní Akademie

Už od příštího roku budou tyto operní inscenace realizovány v rámci Operní Akademie: nového společného projektu Fakulty umění Ostravské univerzity a Národního divadla moravskoslezského (NDM). Jedná se o zcela novou formu dlouhodobé spolupráce, která propojí dosavadní činnost Operního studia s uměleckým programem opery NDM. Na příští rok jsou tak plánovány dvě inscenace v doprovodu klavíru.

„Tou první se chceme přihlásit k letošnímu výročí Leoše Janáčka, a sice scénickým provedením jeho písni s názvem Písně a balady v režii Jiřího Nekvasila. Další inscenací bude Čtyřtónová opera Toma Johnsona, kterou bude režisrovat náš absolvent Juraj Čiernik,“ prozrazuje Eva Dřízgová-Jirušová.

Inscenace budou realizovány v prostorách NDM v nově vznikajícím komorním divadle „12“ a v budoucnu i v novém studiovém divadelním prostoru, který má vzniknout adaptací pavilonu G na Černé louce.

„Je třeba zdůraznit, že Národní divadlo moravskoslezské je jediným operním domem u nás, který koncepčně a s dlouhodobou vizí začíná spolupracovat s uměleckou vysokou školou na přípravě mladých pěvců pro profesionální dráhu na operních inscenacích v plně profesionálních podmínkách. Za tuto spolupráci jsme velmi vděční a věříme, že tímto ojedinělým projektem výrazně zvyšujeme prestiž naší fakulty,“ uzavírá Dřízgová.

Originální scéna,
kostýmy i rekvizity
foto: Simona Saevrud

Dům kultury města Ostravy
se rychle zaplnil
foto: Simona Saevrud

Tři géniové připomínali postavy
z Hvězdných válek
foto: Simona Saevrud

Studenti Lékařské fakulty mají Čokoládové srdce na dlani

text: Sandra Mikulcová

Máte srdce ze zlata? A co takhle z čokolády?
Projekt Čokoládové srdce vzdělává i pomáhá.

Projekt Čokoládové srdce slouží primárně k dobročinným účelům.
foto: Archiv IFMSA CZ Ostrava

Díky unikátnímu projektu Čokoládové srdce mohla na své půdě Ostravská univerzita přivítat věhlasné lékařské kapacity a podařilo se tak vybrat více než 89 000 Kč pro děti z Mobilního hospice Ondrášek. Za originálním nápadem stojí skupinka aktivních členů studentské organizace IFMSA CZ Ostrava z Lékařské fakulty OU.

Srdce ze srdce...

Hlavní myšlenkou bylo přilákat do Ostravy významné české odborníky, kteří působí na poli medicíny, a seznámit tak nejen studenty lékařských oborů, ale i širokou veřejnost se slastmi i strastmi jejich profese. Název Čokoládové srdce si projekt vysloužil díky čokoládovým srdíčkům

z pravé domácí belgické čokolády, jež jsou odměnou pro návštěvníky, kteří alespoň symbolickou částkou přispějí na nákup zdravotnických pomůcek a nezbytných potřeb pro děti z Mobilního hospice Ondrášek. Na své si přijde každý, na výběr jsou tři druhy plněných srdíček z bílé, mléčné či hořké čokolády.

V zimním semestru se na Lékařské fakultě Ostravské univerzity konaly tři besedy s takovými osobnostmi jako je břišní a hrudní chirurg Pavel Pafko, kardiochirurg Jan Pirk či chirurg a účastník misí Lékařů bez hranic Tomáš Šebek. Akce celkem podpořilo více než 1 000 návštěvníků a rozdalo se přes 500 čokoládových srdíček.

V letošním dubnu proběhla neméně úspěšná beseda s neurochirurgy Vladimírem Benešem a Evou Brichtovou. Hosté nešetřili poutavými příběhy a případy ze své bohaté lékařské praxe a slovo dostali i posluchači. „Na každé besedě se snažíme vytvořit rodinnou atmosféru, aby se tam návštěvníkům líbilo a těšili se na příště,“ říká Natália Perďochová, jedna z organizátorů Čokoládového srdce. Už nyní organizátoři chystají další setkání pod hlavičkou této úspěšné akce.

Čokoládové srdce rozbíhá semestr ve Fitparku
foto: Archiv IFMSA CZ Ostrava

„Jsem lékař, takže dobře vím, jak náročné je studium medicíny. To, že studenti při studiu zvládají organizovat takto velké události, které jsou zvládnuté na profesionální úrovni, si zaslouží nemalou pozornost. Prokazují tím ohromnou všestrannost a nezbývá než doufat, že nesběhnou od lékařství třeba k managementu, protože všestranné lékaře Česko potřebuje jako sůl,“ říká k činnosti studentů rektor univerzity Jan Lata.

Rozbíháme semestr!

Letošní letní semestr odstartovala pilotní akce Čokoládového srdce nazvaná Rozbíháme

semestr, jež se uskutečnila s podporou IFMSA, Lékařské fakulty OU a největšího fitness centra v České republice FIT PARK. Účastníci z široké veřejnosti mohli na běžících pásích podpořit nejen své zdraví, ale i dobrou věc, jelikož za každý uběhnutý kilometr přispěl FIT PARK na charitativní účely. Konečný výsledek byl 200,2 uběhnutých kilometrů a vybralo se celkem 43 000 Kč, které taktéž putovaly k dětem z Mobilního hospice Ondrášek.

S Čokoládovým srdcem budeme rozbíhat i nadcházející semestr, tak neváhejte a přidejte se k nám!

Pozvání mladých ostravských mediků přijal i známý český kardiochirurg Jan Pirk
foto: Archiv IFMSA CZ Ostrava

Stánek OU na Majálesu 2017
foto: Tereza Šišmišová

Majáles Ostrava 2018

text: Andrea Wantulová

Majálesová tramvaj, certifikát Čistý festival, 5 scén a Budwar na čepu.
To je novinková bilance letošního ostravského Majálesu.

Další ročník Majálesu Ostrava 2018 stále zůstává v rukou hrdých studentů, kteří si pro letošní ročník připravili několik novinek. Hned první z nich je název samotné studentské organizace, která Majáles pořádá. Ze Stavovské unie studentů Ostrava je nyní Younie. Mladistvější a živější název má zajistit snadnější

zapamatovatelnost a celou organizaci dostat blíže k mladým lidem, pro které je tady zejména.

Stále jsou to však studenti Ostravské univerzity a VŠB – Technické univerzity Ostrava, kteří stojí za veškerou prací spojenou s organizací ostravského Majálesu.

Letos zapracovali hned na několika novinkách.

Tramvaj s kapelou

Do festivalové atmosféry se letos nahládíte už po cestě na Majáles. Naskočit totiž můžete do Majálesové tramvaje, která vás svezde přímo do areálu a ve které vám zahraje kapela. Žádná

reprodukce, regulérní živá kapela přímo v tramvaji. Novinkou letošního ročníku je také certifikát Čistý festival. Organizátoři se postavili zodpovědně vůči životnímu prostředí a v celém areálu se bude třídit odpad za odměny. Za dvacet prázdných kelímků si tak můžete dát pivo zdarma.

Nové je taky oficiální pivo Majálesu, kterým se letos stává Budweiser Budvar. Přibude jedna hudební scéna, takže se rozšíří žánrová nabídka festivalu. Na pěti scénách se představí přes 40 interpretů a letos poprvé mají návštěvníci příležitost setkat se se svou oblíbenou kapelou.

Majáles se letos koná 18. května v Dolní oblasti Vítkovice. Podrobnosti o programu, jízdním řádu Majálesové tramvaje nebo možnosti setkat se s kapelou najdete na oficiálním webu majalesostrava.cz. Vstupenky pořídíte na portálu tickito.cz nebo fyzicky v prodejnách Ostravského informačního servisu.

IQač: nenechte si ho ujít!

text: Andrea Wantulová

Hořkostí osvěží tělo, silnou dávkou ginkgo biloby zase mysl.
Nenechte si ujít IQač, oficiální pivo studentů Ostravské univerzity.

Na čepu v hospodách ho nehledejte. IQač je exkluzivní záležitost akcí Ostravské univerzity. A právě proto si nenechte ujít příležitost dát si tento dvanáctistupňový ležák neodolatelně hořké chuti, který je zároveň nabitý ginkgo bilobou. Ta má prokazatelně příznivé účinky na funkci mozku, takže se IQač stává ideálním pivem pro každého milovníka piva, který zároveň potřebuje povzbudit mysl. Navíc jej připravuje místní Pivovarský dům Ostrava pouze pro nás, takže je vždy čerstvý.

IQač najdete na všech oficiálních akcích Ostravské univerzity – na Reprezentačním plese, na happeningu Jsem Ostravská! i na Akademickém dni. Vyhrát jej můžete také v soutěžích na scéně Ostravské univerzity na Majálesu nebo Colours of Ostrava. Posloužil dokonce jako netradiční příspěvek na České konferenci rektorů.

Tak zalistujte v tomto OULEtníku, v sekci pozvánky najdete kalendář akcí. Už máte vybráno, kdy zajdete „na jedno“?

Majáles
OSTRAVA

PROGRAM

U&SLUNO scéna:

Mirai, Tomáš Klus, N.O.H.A., Jakub Ondra, Ptakustik, Bijouterier

Druhá scéna:

Mucha, Vypsaná fiXa, Pipes and Pints, Staré pušky, Fast Food Orchestra, Role

Younie scéna:

PSH, Maniak, Rest & DJ Herby, Lucky Boy, Světlo, The Complication, Zvláštní Zóny, Felix Teleke

D&B scéna:

Delta Heavy (UK), Rido, Madface, Schooler, Beaty, Ron-X, MTTHS, Moyx b2b Hamham, Martini, MC Corey, MC Kick-in

EDM scéna:

Math Sunshine (PL), Namaas, Jake Haley, Zahi, Hlavkus, Syncornoise, Massx

18/5/2018

Na Přírodovědecké fakultě se usadila moudrá SOVA

text: Sandra Mikulcová

Nadšení biologové mohou zaplesat. Na scénu se dostává moudrá SOVA, která nabízí nespočet příležitostí pro všechny milovníky přírody.

Členové organizace SOVA v terénu
foto: Alžběta Kapošváry

SOVA je Studentská organizace vědeckých aktivit, která působí na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity a významně se podílí na dotváření univerzitního života studentů především v oblasti biologie a ekologie. V tomto roce její členové úspěšně zapojili také studenty středních škol z celého Moravskoslezského kraje.

SOVA totiž rozšířila svou nabídku pro střední školy

o popularizační přednášky, jejichž cílem je žákům poutavě představit vybraná témata z biologie, ekologie, ale třeba i zeměpisu. Lektori z řad studentů katedry biologie a ekologie studentům prozradí perličky ze života hmyzu nebo je vezmou na pomyslnou cestu napříč Transylvánií a vzdálenou Čínou. Součástí některých přednášek jsou i terénní cvičení, kdy se žáci sami vydají po stopách příslušníků hmyzí říše v okolí své školy.

SOVA pořádá exkurze pro veřejnost i středoškoláky
foto: Alžběta Kapošváry

Vysokoškolákem na zkoušku

Neméně úspěšný projekt nese název Vysokoškolákem na zkoušku, v němž si zkušení členové organizace SOVA vzali pod svá křídla dvanáct nadšených zájemců o biologii z řad středoškoláků. Pro zvědavé účastníky připravili cyklus workshopů, kde se naučili pracovat s vědeckými texty, získanými daty a následnými výstupy. Svůj výzkum pak s úspěchem prezentovali na prosincové vědecké konferenci a vyzkoušeli si tak práci vědce se vším všudy – od sběru dat až po jejich prezentaci.

V režii SOVY vznikl i unikátní projekt nazvaný Bioinformatické čtvrtky, kterým se žádná jiná univerzita nemůže pochlubit. Účastníci pravidelných čtvrtčních workshopů získávají přehled o používaných bioinformatických programech a způsobech zpracování dat. V rámci kurzu OstraPy se pak učí

pracovat s programovacím jazykem Python zejména v oblasti biologie. Projekt se těší velké návštěvnosti z českých vysokých škol, mezi nimiž jsou i zástupci zahraničních univerzit.

„SOVA doplnila portfolio studentských organizací na Ostravské univerzitě o vědecké aktivity, za což jsem velmi rád, nemalou měrou to vypovídá o kvalitách univerzity. Studenti zapálení pro výzkum, kteří mají chuť pro svůj obor nadchnout své mladší kolegy, jsou velkým přínosem pro naši univerzitu. Tímto bych jim rád veřejně poděkoval, osobně to udělám při nejbližší příležitosti,“ uvádí na účet nadějných biologů z organizace SOVA rektor univerzity Jan Lata.

Se SOVOU kolem světa

Pro vášnivé cestovatele z řad studentů i široké veřejnosti SOVA připravila sérii cestovatelských přednášek ze všech koutů světa. Návštěvníci se dozví o kuriózních zážitcích

z cest, zajímavých přírodovědeckých výzkumech a seznámí se i s tamním kulinařským uměním. V současnosti SOVA připravuje spolupráci se studenty, kteří do České republiky přicestovali v rámci programu Erasmus+, takže už brzy přibudou i cestovatelské přednášky v anglickém jazyce.

Pokud preferujete domácí půdu, pak jistě uvítáte terénní exkurze na místa, kam se jen tak někdo nepodívá. Se SOVOU můžete zavítat třeba do chráněných krajinných oblastí, seznámit se s nočním životem netopýrů nebo se vydat na už tradiční Noční prohlídku ZOO Ostrava. Věříme, že si z pestré nabídky vyberete a podpoříte činnost organizace SOVA svou účastí!

Podrobnější informace o připravovaných akcích naleznete na stránkách Facebooku pod názvem SOVA – Studentská organizace vědeckých aktivit.

text: Andrea Wantulová

Ostravská univerzita letos počtvrté obohatí program Meltingpotu, diskuzní scény festivalu Colours of Ostrava.

Colours of Ostrava, proslulý hudební festival světového formátu, už zdaleka není jen o hudbě. Jeho nedílnou součástí se stává i Meltingpot, mezinárodní diskuzní fórum realizované v areálu festivalu, které každoročně nabízí největší světová jména z oblasti současné politiky, ekonomie, designu, vědy, umění i filozofie.

Jednou z jeho scén je iUniverCity Experience Stage, jejíž program zajišťuje společně Ostravská univerzita

s VŠB – Technickou univerzitou Ostrava. Jinými slovy – tuto scénu sdílí. A proto se sdílení stalo tématem letošního programu Ostravské univerzity na Colours of Ostrava.

Na kafe s vědci

Během pátku a soboty, kdy program zajišťuje Ostravská univerzita, na vás čeká pět setkání svědci do cyklu „Na kafe s...“, kteří mají ke sdílení co říct z různých úhlů pohledu.

Tušili jste například, že geny se mohou přenášet nejen vertikálně z rodičů na potomka, ale také horizontálně z organismu na organismus? A že právě to je způsob, jakým si bakterie pěstují obranyschopnost vůči antibiotikům?

Těšit se můžete na fascinující fakta ze světa vědy, dobrou kávu i pohodlné posezení. Tato diskuzní setkání s vědci z Ostravské univerzity se budou odehrávat ve Velkém světě techniky, a to v patře v Divadélku vědy.

Vědecké i umělecké workshopy

Před hlavním vstupem do Velkého světa techniky najdete také workshopovou sekci UniverCity Experience

Stage. Tentokrát si budete moci vyzkoušet grafickou techniku sítotisku, projít fotografickým workshopem, vypilovat své schopnosti v oblasti kresby, nahlédnout „živě“ do včelího úlu a vyzkoušet si stáčet med nebo prověřit vlastní zručnost v oblasti poskytování první pomoci. Workshopy probíhají každý festivalový den po celé odpoledne.

Podrobný program celé scény najdete na www.alive.osu.cz nebo v oficiálním programu Meltingpotu na meltingpotforum.com.

Na UniverCity Experience Stage se zkrátka bude pořádat něco dít a vy budete kdykoli vítáni. Posadte se u nás v pohodlných lehátkách, odpočiňte si a nasajte do sebe něco ze světa vědy.

Na kafe s vědci

Sdílení evolučních inovací aneb Proč nás (současná) antibiotika nespasí navždycky

Doc. Mgr. Marek Eliáš, Ph.D., Katedra biologie a ekologie PřF OU ▶

foto: NF Neuron

Marek Eliáš vystudoval biologii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V roce 2010 se vrátil do rodného kraje a působí na Katedře biologie a ekologie Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity, kde

Všichni víme, že geny dědíme od maminky a tatínka a zase je pak předáváme dál svým dětem. Asi si většinou myslíme, že takto a jen takto si geny předávají i další živé organismy. Biologové si však už někdy od 40. let minulého století začali uvědomovat, že geny se mohou živým světem šířit i jinak než z rodičů na potomky. Více si tohoto fenoménu začali všimnout, když se v 60. letech některé lidské patogenní bakterie prakticky přes noc naučily odolávat dříve účinným antibiotikům. Jak se ukázalo, rezistentní bakterie prostě převzaly příslušnou genetickou výbavu od jiných druhů. Skutečný význam a rozsah takového sdílení genů mezi odlišnými liniemi organismů, jemuž biologové říkají horizontální přenos genů, bylo ovšem možné

docenit až v novém tisíciletí, kdy se naplno rozjelo sekvenování a porovnávání genomů nejrůznějších organismů. Najednou spatřujeme živý svět ne jako soubor izolovaných druhů, ale jako obrovskou síť provázanou sdílením evolučních inovací prostřednictvím horizontálního přenosu genů.

Chcete se dozvědět něco více o tomto novém pohledu na biosféru? Zajímá vás například to, že náš vlastní genom je vlastně evoluční skládáčka z dílků nejrůznějšího původu? A nenechává vás chladnými konstatování, že bakterie se dříve nebo později naučí překonat každé antibiotikum, které na ně nastražíme? Pak přijďte na přednášku Marka Eliáše na UniverCity Experience Stage na Colours of Ostrava.

získal cenu Učené společnosti České republiky v kategorii mladých vědeckých pracovníků a Cenu Neuron pro mladé vědce. Má rád klasickou hudbu a lidové písničky, které aktivně zpívá a hraje (například na gajdy).

Rapid Re-housing: Jak vrátit rodiny bez domova do hry?

Evropská Sociální Charta zaručuje právo na bydlení každému, přesto bylo podle dat Ministerstva pro místní rozvoj v roce 2015 v České Republice 6 000 rodin s dětmi bez domova. Kde stávající systém pokulhává? Vědci na základě zahraničních inspirací přišli s návrhem řešení. Za pomoci dalších institucí (jako je IQ Roma servis)

a příznivé politické situace se v Brně podařilo rozjet pilotní projekt s názvem Rapid Re-housing, který se osvědčil vysoko nad očekávání.

Rapid Re-housing, neboli rychlé zabydlování rodin s dětmi, funguje na principu přidělování městských bytů a asistence rodině v začátcích zabydlování. Po třech letech

pilotního projektu čísla hovoří jasně: tento systém přináší pozitivní výsledky v oblasti zdraví rodin, jejich sociální integrace i školní docházky.

Díky snížení negativních jevů souvisejících s bezdomovectvím, jako je například kriminalita, je ve výsledku levnější a efektivnější alternativou stávajícího sociálního systému

a jeho plošná aplikace by mohla významně snížit míru bezdomovectví v České republice.

Přijďte se seznámit s konkrétními výsledky výzkumu v podání Elišky Černé a Petra Kubaly, vědců a členů týmu, který svým zapálením pro věc doslova pomáhá vracet celé rodiny s dětmi zpátky do hry života.

Mgr. Eliška Černá, Ph.D. ▶

foto: Karel Kita

Působí jako odborná asistentka na katedře Sociální práce na Ostravské univerzitě. Absolvovala postdoktorskou stáž na Univerzitě v Lodzi (Polsko). Má pracovní zkušenosti v oboru z Londýna a Oxfordu. Nově je stipendistkou programu Fulbright. Pracuje jako výzkumnice a evaluátorka projektu Rapid Re-Housing ve městě Brně. Ve svém volném čase se věnuje prosazování práva na bydlení v městském prostoru.

Mgr. Petr Kubala ▶

Působí jako doktorand na katedře Sociologie Fakulty Sociálních studií Masarykovy univerzity. Studijní, osobní a pracovní zkušenosti získával jak v zahraničí – v německém Freiburgu (Albert-Ludwigs-Universität Freiburg), v Bruselu (Evropský Parlament) a ve Vídni

(Universität Wien), tak v řadě tuzemských institucí. Je výzkumníkem v projektu Rapid Re-Housing ve městě Brně a také ve výzkumné organizaci SocioFactor. Ve volném čase (pokud nějaký má) hraje florbal, rád čte klasickou literaturu a dívá se na hromadu filmů nejrůznějšího druhu a kvality.

Proč vlastnit, když můžeme sdílet? Přinese Sharing Economy benefity každému nebo je to jiná forma hyperkapitalismu?

Sdílíme auta, „cowworkingové prostory“, hudbu, byty, šaty nebo služby. Díky internetu a stagnující ekonomice v roce 2008 zažila „sdílená ekonomika“ neuvěřitelný boom. Stala se oblíbenou vizí nejen v levicových kruzích, jak dosáhnout spravedlivějšího rozdělení financí, jak se všichni mohou podělit o zisk, jak

překonat ztuhlé hierarchie firem i pracovních kolektivů. „Sharing Economy“ slibuje trvale udržitelný rozvoj, vyvolává představu fungujícího sousedství v menším městě a produkce „nadhodnoty“ s lidským rozměrem či lidskou interakcí. Tato forma práce či produkce je chápána jako protiklad kapitalismu a tržní ekonomiky.

Nicole Horáková ve své přednášce představí různé formy sdílené ekonomiky. Jaké příležitosti, ale také úskalí mohou tyto formy přinášet? Jsou naše sociální a státní systémy vůbec připravené se s těmito novými formami vypořádat a potřebujeme jejich regulaci?

Dr. phil. Nicole Horáková Hirschler, M.A., katedra sociologie FF OU ▶

foto: Tereza Šišmišová

Dr. phil. Nicole Horáková Hirschler, M.A. studovala historii, sociologii a slavistiku na univerzitách v Mohuči, Berlíně a Osnabrücku (SRN). Doktorský titul získala na renomovaném Institutu pro migraci a interkulturní studia (IMIS) v Německu. Od roku 1997 žije a pracuje v České republice. V současné době

je Nicole Horáková vedoucí katedry sociologie na Filozofické fakultě Ostravské univerzity. Vědecky se zabývá migrací, novými médii a sociologií práce. Zde se soustředí na nové pracovní formy a změny pracovního trhu díky digitalizaci. Ve volném čase ráda navštěvuje kina a divadla nebo se stará o zahradu.

Dětství – naše budoucnost?

Zážitky z dětství na nás často působí na podvědomé úrovni, aniž bychom si to vůbec uvědomovali. Přitom mohou zásadně ovlivňovat naše současná rozhodnutí, od těch banálních, až po zásadní životní otázky. Právě proto je užitečné poznat, jakým způsobem na nás

vzpomínky působí. Dají se naše vzpomínky na dětství, na školní léta, nejbližší rodinu a učitele nějakým způsobem generalizovat? A pokud ano, jsou spíše pozitivní, nebo negativní? Jakou to má souvislost s naším současným životem? A jak pak z tohoto hlediska můžeme vnímat

a chápat výchovu? Oč jde, či by mělo jít, především? Jaké jsou nejčastější mýty ve výchově i v mezilidských – rodinných – vztazích z hlediska pedagogiky a filosofie výchovy?

Miriam Prokešová
z katedry pedagogiky
a andragogiky Ostravské

univerzity hledá na výše položené otázky odpovědi nejen ve svých výzkumech vzpomínek, ale opírá se rovněž o příklady z historie a filosofie a jejich velkých představitelů. Přijďte si poslechnout přednášku, která může být silným podnětem k vlastnímu zamyšlení.

PaedDr. Miriam Prokešová, Ph.D. ▶

foto: Karel Kita

Miriam Prokešová, matka pěti (již dospělých) dětí, absolventka filozofické a pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, autorka nejen odborných, ale také popularizačních (edice Ostravica) a beletristických publikací. Jejím hlavním záměrem je nejen filosofie dětství a dítěte, ale také otázky týkající se výchovy a jejich zásludností. Působí také ve veřejném dění v rámci města Ostravy, v roce 2012 zvítězila

v anketě Žena regionu pro Moravskoslezský kraj. Je předsedkyní několika spolků – např. pro volný čas dětí: Balónek, z. s., pro dílo Janusze Korczaka nebo také např. ve společnosti pro záchranu kostela v Ostravě-Hrušově, pro který uspořádala v posledních letech již více než 30 kulturních akcí. Kromě zájmů spojených se svou profesí a rodinou, zahradou a domácími zvířaty má rovněž ráda literaturu, hudbu a cestování.

Pod tlakem mikrobů: Sdílený prostor lidí a mikroorganismů

Jako vývojově starší obyvatelé naší planety jsou mikroby evolučně rychlejší a tím o krok napřed. Rody a druhy mikroorganismů, o kterých jste možná nikdy neslyšeli, číhají v našem okolí na vhodnou příležitost. Ať už proti nim uděláme cokoli, nezdá se, že se přizpůsobí, adaptují, nebo vyvinou rezistenci rychleji, než je člověk schopen vymyslet další protizbraň. Multi-rezistentní kmeny nás

tak časem mohou vrátit do před-antibiotické éry, kdy na původce bakteriálních infekcí neexistovala léčba. To by mohlo mít doslova tragické následky.

S narůstajícím počtem cestovatelů, zjednodušováním a zrychlováním dopravy dokážou i mikroby cestovat rychleji a efektivněji, a to dokonce na velké vzdálenosti. Původci epidemií nebo pandemií se

tak mohou rozšířit z odlehleho koutu naší planety na různé kontinenty za pouhých pár dní. Rastislav Maďar Vám prozradí zajímavá fakta o světě mikroorganismů, se kterými chtěl nechtěl sdílet prostor. Mimo jiné se dozvíte i to, kde všude se s nimi můžeme setkat, jak se před nimi chránit, ale například i to, jaké laikovi neznámé exotické nemoci se vyskytují v Evropě.

Doc. MUDr. Rastislav Maďar, Ph.D., MBA, FRCPs. ▶

foto: Karel Kita

Rastislav Maďar je specialistou v oborech prevence a kontroly infekčních nemocí, věnuje se nemocničním nákazám, očkování, cestovní a tropické medicíně. Jeho pracovní aktivity jako lékaře, pedagoga i vědce sahají i za hranice našeho kontinentu. Je předsedou mezinárodní charitativní organizace International Humanity, prezidentem

Fóra infekční, tropické a cestovní medicíny a předsedou redakční rady odborného časopisu Očkování a cestovní medicína. Je aktivním cestovatelem, navštívil více než 90 zemí na všech kontinentech s výjimkou Antarktidy. V současnosti vede Ústav epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Lékařské fakulty Ostravské univerzity.

Happening Jsme Ostravská!: N.O.H.A. na scéně

text: Andrea Wantulová

Už čtvrtý ročník happeningu Ostravské univerzity rozhybe centrum Ostravy v netradičních rytmech. Bojovou náladu bitvy O pohár Ostravské univerzity na pódiu vystřídá legendární kapela N.O.H.A.

28. června 2018 se na Masarykově náměstí v centru Ostravy bude konat už 4. ročník happeningu Ostravské univerzity s názvem Jsme Ostravská!. Celodenní akce, během které se uskuteční také 3. ročník velkolepé soutěžní show – bitvy O pohár Ostravské univerzity – na celé odpoledne a večer zajistí program v centru Ostravy, který je oficiálním předvečerem Festivalu v ulicích. Celá akce je zdarma.

Už v pravé poledne zde vypukne zmiňovaná bitva O pohár Ostravské univerzity (více informací o bitvě a možnostech přihlášení najdete na této stránce). Po vyhlášení výsledků této

soutěže o ceny v hodnotě přes 100 tisíc korun bude odpoledne patřit různorodým zážitkům: čekají vás další kapely, zajímaví hosté, praktické workshopy zaměřené na přírodní vědy, umění nebo třeba lékařství a v neposlední řadě taky výborné občerstvení. Na čepu již tradičně najdete IQač – oficiální pivo studentů Ostravské univerzity.

Po celý den to v centru bude žít a my budeme rádi, když se za námi zastavíte. Cílem happeningu je totiž více univerzitu propojit s městem a jeho společenským děním. A právě to se letos významně podařilo spojením s Festivalem v ulicích. Nejenže happening

Jsme Ostravská! se stal jeho oficiálním předvečerem, Ostravskou univerzitu najdete i přímo na Festivalu: oblíbený sportovní stánek pod lávkou u řeky Ostravice bude opět v režii Katedry studií lidského pohybu. V rámci Festivalu v ulicích pak bude Ostravská univerzita v sobotu 29. 6. spolu s organizací Člověk v tísni pořádat i benefiční běh (více informací najdete rovněž na této stránce).

„Ostrava je živé studentské město a toto je jednou z akcí, která k tomu významně přispívá. Od prvního happeningu, kterým jsme chtěli otevřít univerzitu veřejnosti a ukázat její vstřícnou tvář, jsme

se dostali do programu Festivalu v ulicích, a to považujeme za dobré měřítko kvality toho, co Ostravská univerzita pro ostravskou veřejnost dělá,“ říká rektor Ostravské univerzity Jan Lata, pro kterého bylo otevření univerzity a její propojení se společenským životem v Ostravě jednou z nejsilnějších vizí.

„Žádná instituce není ostrovem. Jsme součástí všeho, co se kolem nás děje, a vyhýbat se spolupráci je zpátečnické. Mám velkou radost, že díky těmto aktivitám je Ostravská univerzita vnímaná taková, jaká doopravdy je: mladá, přívětivá a perspektivní,“ říká závěrem rektor Lata.

Bitva O pohár Ostravské univerzity

Na Masarykově náměstí v centru Ostravy se odehraje fenomenální soutěžní show, ve které pět středních škol z Moravskoslezského kraje poměří své síly v oblasti vědomostí, kreativity a sportovních disciplín. Na vítěze čekají ceny v hodnotě přes 100 tisíc korun, originální putovní pohár vytvořený studenty Fakulty umění Ostravské univerzity a v neposlední řadě čest a sláva.

A pozor: registrace se uzavírá už koncem května! Hlásit se mohou všechny střední školy v Moravskoslezském kraji do 25. 5. 2018. Jako přihláška slouží soutěžní

video natočené samotnými studenty – letos na téma „Před sto lety a dnes“. Celá bitva se totiž ponese v duchu oslav 100. výročí založení Československé republiky. Začátkem června zasedne porota, která bude videa anonymně hodnotit a vybere tak 5 škol, které

Kdo to bude letos, to je stále ve hvězdách.

Pět vybraných škol do bitvy vysílá šestičlenný tým složený ze studentů třetích (předmaturitních) ročníků, kteří se utkají ve vědomostních, kreativních a pohybových disciplínách. Musejí

ale jsou také zdrojem nemalého počtu bodů za svou aktivitu, vybavení, hluknost i zapálení pro věc.

V neposlední řadě je bitva O pohár Ostravské univerzity také příležitostí pro vedení škol i pedagogy se setkat a využít jednoho z posledních dní školního roku k pracovním i nepracovním setkáním v této jedinečné atmosféře. Přijďte se podívat na velkolepý souboj plný překvapivých vědomostí, nadlidských výkonů i strhujících emocí. Bitva O pohár Ostravské univerzity vypukne 28. června 2018 v pravé poledne a Masarykově náměstí v Ostravě.

**PŘIHLÁŠKY DO BITVY O POHÁR
OSTRAVSKÉ UNIVERZITY
JEN DO 25. 5. 2018!**

se v letošním ročníku bitvy utkají. Své místo má jistě jen loňský vítěz, ostatní čtyři jsou stále otevřena. V prvním ročníku zvítězilo Maticní gymnázium, loni Wichterlovo gymnázium.

tak prokázat extrémní všestrannost i týmového ducha. Ale nejsou v tom zdaleka sami: na náměstí mohou přivést neomezený počet svých fanoušků, kteří je podporují nejen morálně,

JSME OSTRAVSKÁ! 28. 6. 2018 / MASARYKOVO NÁMĚSTÍ

Festival v ulicích: Na hradě i na řece

Festival v ulicích je akcí z produkce proslulého multižánrového hudebního festivalu Colours of Ostrava. S dvoutýdenním předstihem navozuje v ulicích historického srdce Ostravy festivalovou atmosféru a nabízí nespočet kulturních zážitků v centru města zdarma. Ostravská univerzita je jeho součástí nejen na

úrovni happeningu Jsme Ostravská!, který je považován za warm-up večer celého festivalu, ale také v rámci dalšího programu. U řeky Ostravice pod pěší lávkou vedoucí k Slezskoostravskému hradu už tradičně najdete sportovní stánek katedry studií lidského pohybu Pedagogické fakulty

Ostravské univerzity, která zde pro veřejnost nabízí vyjíždky na lodích i workshopy spojené se zdravým pohybem. Svěřit se můžete do rukou vědců, kteří se lidskému pohybu věnují na té nejvyšší úrovni.

V rámci Festivalu v ulicích se v sobotu dopoledne bude konat také dobročinný

běh organizovaný Ostravskou univerzitou a organizací Člověk v tísni. Výtěžek ze startovného pak poputuje na podporu vzdělávání v Africe. Podrobnosti o programu festivalu už brzy najdete na online magazínu Ostravské univerzity OU@live i na oficiálním webu festivalu: www.festivalvulicich.cz.

Ostrava vede celonárodní Noc vědců

text: Andrea Wantulová

Ostravský tým se stal novým koordinátorem celorepublikové akce Noc vědců. Událost se záštitou Evropské komise tak čekají velké novinky.

Noc vědců každým rokem na jeden den v roce otevře výzkumná centra a univerzity veřejnosti. Dá tak lidem možnost nahlédnout vědcům doslova pod pokličku jejich práce. Tato vědecko-popularizační akce zaštitěná Evropskou komisí se v Česku těší obrovské oblibě. Ioni získala rekordní počet 50 000 návštěvníků a zúčastnilo se jí 23 různých institucí, jako jsou univerzity a vědecká centra a ústavy.

Dosavadním koordinátorem této akce byla plzeňská Techmania Science Center, nyní pomyslnou štafetu přebírá ostravský tým, který tvoří zástupci tří institucí, které program Ostravské Noci vědců zajišťují: Ostravské univerzity, VŠB – Technické univerzity Ostrava a Světa techniky Dolní oblasti Vítkovice.

Ostrava jede!

V Ostravě probíhá Noc vědců už od roku 2013, kdy se do organizace pustila Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity. Další fakulty se postupně přidávaly a od roku 2016 začala Ostravská univerzita spolupracovat i s VŠB – Technickou univerzitou Ostrava i Světem techniky. Akce tak doslova protkala celé město, konala se na celkem 16 místech propojených

hromadnou dopravou zdarma a nabídla téměř 200 programových bodů: fascinujících zážitků, workshopů, přednášek, pokusů, komentovaných prohlídek, setkání s vědci, a podobně.

Stala se z ní jedna z největších Nocí vědců v republice, a právě tento raketový úspěch ostravské akce ji vynesl do čela celorepublikového týmu.

Vizionáři nohama na zemi

„Jsme tým vizionářů, kteří umí zůstat nohama na zemi, a to považuji za naši silnou stránku. Umíme si představit budoucnost, kdy se Noc vědců zařadí mezi nejvyhledávanější akce v republice a její termín konání bude stěžejním datem v kalendáři každého města. A vidíme i cestu, kterou se tam dostat. Avšak stavět musíme na současnosti, na lidských zdrojích a financích, které jsou nyní značně omezené,“ vysvětluje za tým organizátorů tiskový mluvčí Ostravské univerzity Adam Soustružník.

Ostravský tým chce proto začít sjednocením akce, která je momentálně spíše roztržena na desítky menších akcí. „Čeká nás mnoho práce, intenzivně se scházíme s organizátory všech dílčích Nocí

vědců, finalizujeme nový web, který bude rozcestníkem do všech zapojených míst v ČR a jednáme také o finanční podporu s institucemi a firmami,“ popisuje první kroky ostravského týmu v roli národního koordinátora Jarmila Černá z VŠB – Technické univerzity Ostrava.

Rektor Ostravské univerzity Jan Lata vidí ostravský tým v čele celorepublikové Noci vědců jako svěží vítr – plachtách vlajkové lodi popularizace vědy v Česku. „Noc vědců má obrovský potenciál prolomit mnohé stereotypy a přilákat mladé lidi nejen přímo k vědě, ale zejména ke hloubání a vzdělávání se. Proto je pro nás vlajkovou lodí všech vědecko-popularizačních aktivit. Věřím, že s motivovaným ostravským týmem v čele se věci dají rychle do pohybu, už teď je cítit změna,“ říká Lata, který první Noc vědců na Přírodovědecké fakultě OU inicioval ze své tehdejší pozice prorektora pro vědu.

2018: 100 let české vědy

Noc vědců se bude konat 5. října 2018 od 17 do 22 hodin. Každoročně je spjata s novým originálním tématem. To letošní se nabídlo samo. 100. výročí založení republiky jednoznačně určilo i téma Noci

vědců: 100 let české vědy. Návštěvníci se opět mohou těšit na nečekaná propojení tématu a originální pohledy do daleké minulosti.

Podrobný program letošního ročníku najdete na oficiálním webu akce noc-vedcu.cz, který bude spuštěn koncem května. Program Ostravské Noci vědců pak najdete na ostravskanocvedcu.cz.

Ostravská Noc vědců přináší nečekaná setkání
foto: Filip Zvěřina

Večery s vědci

Ostravský tým v návaznosti na říjnovou Noc vědců rozšířil její program do celého roku. Ve spolupráci se Statutárním městem Ostrava a centrem PANT pořádá pravidelná setkání odborníků a zástupců města, ve kterých se můžou lidé zeptat na cokoli, co je k danému tématu zajímavé.

Vzhledem k neutěšené situaci s ostravským

ovzduším bylo právě ono jedním z témat Večerů s vědci. Kromě primátora města Ostravy Tomáše Macury odpovídali na dotazy také vědci z obou ostravských univerzit.

Další připravovaná setkání z tohoto cyklu najdete vždy na programu centra PANT nebo v pozvánkách na živém online magazínu OU@live.

Životní pout' Leoše Janáčka aneb Od lišky k Lišce

text: Andrea Wantulová

Letní dobový piknik v hukvaldské oboře
a projížďka spolu se 150 velocipedisty.
Tak Ostrava slaví rok Leoše Janáčka!

Janáček Ostrava 2018

„Jestli jsem ve světě něčím, připisují to vždy krásám a k životu naší obce. Čím duši naplníš, tím překypuje,“ napsal Leoš Janáček v srpnu roku 1916 obecnímu výboru na Hukvaldech.

Letos je tomu 90 let, co zemřel tento hukvaldský rodák, autor ve světě uznávaných oper i v Česku zbožňovaných Příhod lišky Bystroušky či Její pastorkyně, který se při komponování hudby inspiroval lidovými písněmi i rytmičkou a intonací místního dialektu.

A právě toto výročí je důvodem vzniku projektu kulturních institucí města Ostravy, Janáček Ostrava 2018. Během celého roku nabídne nespočet hudebních výletů týkajících se života a díla Leoše Janáčka: symfonické, komorní, varhanní koncerty, klavírní recitály, operní představení, konference, showcase, matiné, večery s Janáčkem, prvo-republikové galakoncerty, festivalové akce.

Oprášit kola a jedeme!

Jeden z výletů však nebude jen pomyslnou

cestou v čase na vlnách klasické hudby. 12. srpna 2018 přichystala Ostravská univerzita spolu s Národním divadlem moravskoslezským a Českým klubem velocipedistů v Hrabové slavnostní nedělní vyjížďku nazvanou Životní pout' Leoše Janáčka aneb Od lišky k Lišce. Netradiční událost zahájí dobový piknik přímo u slavné sochy lišky Bystroušky v hukvaldské oboře, a to ve společnosti 150 velocipedistů, kteří přivezou své technické skvosty z celého někdejšího Československa.

„Návštěvníci si mohou vyzkoušet jízdu na historických kolech nebo se zúčastnit tradičních dobových kratochvílí jako pomalé jízdy nebo závodů s obručí za doprovodu prvorepublikové hudby. Nabídnuty budou také komentované prohlídky hukvaldského kostelíka sv. Maxmiliána a Památníku Leoše Janáčka,“ uvádí dramaturgyně Národního divadla moravskoslezského Eva Mikulášková, která kulturní program vyjížďky organizuje.

Vyjížďka s velocipedisty bude zahájena ve 13 hodin a povede

malebnou krajinou Moravskoslezského kraje přes Hukvaldy–Dolní Sklenov–Rychaltice–Fryčovice–Brušperk–Starou Ves nad Ondřejnicí–Proskovice–ostravský Bělský les na Jiráskovo náměstí v Ostravě.

Životní pout' doslova

„V Janáčkově životní pouti, na níž získával tvůrčí inspirace, by se stejně jako v naší cestě dala najít podstatná zastavení: modráček v brněnském klášteře – duchovní hudba, mládí – folklor a pozdní divoch – láska k opeře. Tato hlavní témata budou účastníkům představena v rámci doprovodných akcí na zastávkách trasy. Cílem vyjížďky se stane slavnostní závěrečný koncert u nové sochy Leoše Janáčka s liškou Bystrouškou na Jiráskově náměstí v Ostravě. Za doprovodu Janáčkových mužských sborů bude akce ukončena ve večerních hodinách. K putování se může přidat široká veřejnost, sportovci i rodiny s dětmi,“ doplňuje Mikulášková.

Za Ostravskou univerzitu se na organizaci podílí

Katedra studií lidského pohybu při Pedagogické fakultě Ostravské univerzity, která zajišťuje cyklobus a pomáhá s organizací na jednotlivých zastávkách. „Pro naše studenty jsou to zejména užitečné zkušenosti a kontakty. Zároveň ale rádi podpoříme projekty s kvalitním programem, které jsou spojené i s pohybem. I od toho by tu měla univerzita být,“ říká David Zahradník, který má akci za katedru na starost.

Na projektu Janáček Ostrava 2018 spolupracuje Janáčkova filharmonie Ostrava, která je administrátorem celého projektu, dále Národní divadlo moravskoslezské, Svatováclavský hudební festival, Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka, Janáčkov konzervatoř v Ostravě a Ostravská univerzita. Na organizaci vyjížďky se podílí také Klub českých velocipedistů v Hrabové, Farnost Hukvaldy, Nadace Leoše Janáčka a dále města a obce Moravskoslezského kraje.

Podrobné informace
o projektu najdete na
www.janacek2018.cz.

JANÁČEK OSTRAVA 2018

Nedělní vyjížďka z Hukvald do Ostravy
k 90. výročí úmrtí Leoše Janáčka.

12. 8. 2018

www.janacek2018.cz

PARTNERSKÉ INSTITUCE

PROJEKT FINANČNĚ PODPĚŘILI

OSTRAVA!!!

Osudové osmičky v české historii: Ostravská univerzita připravila přednášky, výstavy i divadlo

text: Nela Parmová

Osmičky provázejí českou historii v jejich nejdůležitějších datech. Rok 2018 se tak stal rokem oslav a připomínání historických událostí i na Ostravské univerzitě.

Oslavy vzniku Československé republiky, ale i dalších významných „osmičkových“ dat v české historii, se promítnou do všech letošních událostí, které Ostravská univerzita připravuje.

Rok začal slavnostním plesem v barvách trikolory a od března navazuje cyklem přednášek Osudové osmičky v centru PANT. Odborníci z katedry historie Filozofické fakulty uvedou v pěti samostatných přednáškách roky 1648, 1848, 1918, 1938, 1948 a 1968, jak je posluchači neznají ze školních lavic, v méně známých či připomínaných souvislostech a s ohledem na region Moravy a Slezska.

„Připomínat historické události znamená nenechat umřít hrdiny a myšlenky té doby. To je něco, co dnešní společnost velmi potřebuje. Taky ale velmi potřebuje neztratit kritický nadhled. Jsem hrdý na to, že naše univerzita právě tyto důležité prvky spojuje v projektu Osudové osmičky. Srdečně vás zvou,“ říká rektor OU Jan Lata.

Propojení historie s uměním

Autoři celého programu vychází z myšlenky, že umění, filozofie a historie k sobě vždy měly blízko. Cyklus přednášek proto zakončí Divadelně-hudební Akademie Fakulty umění, kde se propojí historie s hudbou, poezií i divadlem.

Autor programu Fakulty umění Viktor Velek z katedry teorie a dějin umění si přizval ke spolupráci dvojici Milana Cimeráka a Šimona Krupu z divadla Petra Bezruče a z Komorní scény Aréna. Výsledkem bude Divadelně-hudební Akademie Z monarchie do republiky – pásmo písní a hudebních vstupů doprovázených komentáři pedagogů Ostravské univerzity. Doprovodné komentáře poodkryjí dobový kontext, aby si diváci mohli z mozaiky různorodých scének poskládat ucelený obraz o tehdejší společenské náladě a událostech vedoucích k rozpadu monarchie a vzniku Československé republiky.

Kašpárek na scéně!

Kašpárek Josefa Skupy je dávno zapomenutou figurkou, přitom v roce 1918 byl jednou z postav, která trefně a satiricky komentovala dobové události. Viktor Velek znovu oživí jeho humor a po sto letech vrátí na scénu autentické divadelní představení Jak plzeňský Kašpárek pochovával Rakousko, které zahájí celou divadelní Akademii.

Po něm bude následovat pásmo nazvané Fenomény 1918 a 1919. Fenomény v mnohém obsahově navážou na přednášky historiků Filozofické fakulty. Připomenou výrazné i méně známé dobové fenomény, jakými byli Češi v císařské a v legionářské uniformě, rozpad států a vznik nových, boj o hymnu, národnostní a sociální konflikty v mladém republice, ekonomický vývoj, spor o Masaryka a Kramáře, bolševické nebezpečí, proměna významu historických národních duchovních tradic, válka a mír, role Sokola a mnoho dalších.

„Cílem celého programu je, aby se publikum na fenomény let 1918 a 1919 podívalo jinak než jen jako na látku, kterou se učilo ve škole. Chceme historii zpřístupnit a nebýt přitom příliš akademičtí,“ uvádí Viktor Velek. Vedle historických

vstupů studenti Fakulty umění zazpívají více či méně známé národní písně Karla Hašlera, Rudolfa Hanfu a jiné. Fenomény v podání Fakulty umění více než školní učivo připomínají zábavný kabaret. Premiéra Akademie Z monarchie do republiky bude 18. října v divadle Mír.

Normalizace skrytá v obrazech

Prázdninové měsíce budou patřit programu Pedagogické fakulty. Ta připravila rozsáhlou výstavu, kde představí československou uměleckou scénu po roce 1968 s důrazem na dobu normalizace a rok 1993 po rozpadu Československa.

Výstava bude průřezem toho nejlepšího z regionální a slovenské tvorby za posledních 50 let. Právě Ostrava byla jakousi křižovatkou, která propojovala slovenskou a českou výtvarnou scénu, cílem kurátorů výstavy je zachytit vzájemné působení a proměny slovenské a české výtvarné scény v době od šedesátých let do současnosti.

Kurátory jsou členové katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity a slovenský kurátor Vlado Beskyd, mezi autory se

objeví známí ostravští výtvarníci i pedagogové Fakulty umění – například Daniel Balabán, Jiří Surůvka nebo Eduard Halberštát.

Po delší odmlce bude možnost spatřit tvorbu vzniklou před rokem 89. Výstava zahrnuje díla více než 4 desítek autorů a neopomíjí ani mladou nastupující vlnu. Kurátorům se podařilo postavit vedle sebe celou

komplexní pohled na československou výtvarnou scénu s důrazem na náš region.

Součástí výstavy budou také vzdělávací programy pro děti a seniory, které připraví vyučující Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Chystá se i rozsáhlý katalog k této výstavě. Vernisáž výstavy je plánována na 11. července 2018 v Dole Michal, výstava potrvá až do 19. srpna.

OSUDOVÉ OSMIČKY

1648 - VESTFÁLSKÝ MÍR, EVROPA A ČESKÉ ZEMĚ
Vestfálským mírem se formuje podoba evropské politiky, která má pro Čechy dalekosáhlé následky sahající hluboko do poloviny 19. století. Mění se podoba české společnosti a vzniká zárodek následujících událostí, jejichž dopad můžeme sledovat do dnešních dnů.
29. března 2018, od 16 hodin, Centrum PANT

1848 - JARO NÁRODŮ
Poprvé v dějinách jednotlivé národy formují své názory a požadavky. Události roku 1848 jsou soubojem národních revolucí - národní, politické, hospodářské, sociální. Co by pro Čechy znamenal koncept Velkého Německa?
17. dubna 2018, od 16 hodin, Centrum PANT

1918 - ROZPAD RAKOUSKA UHERSKA, DOPAD NA ČECHY, MORAVU A SLEZSKO
S jakým dědictvím vznikala Československá republika. Kdo z rozpadu monarchie nevíce těžil a kdo se obával budoucnosti.
31. května 2018, od 16 hodin, Centrum PANT

1918 - 1938 VZNIK REPUBLIKY A JEJÍ NEDLOUHÉ TRVÁNÍ
Známé historické události z počátku našeho regionu a na základě nejnovějších historických bádání.
21. června 2018, od 16 hodin, Centrum PANT

1948 - 1968 OD KOMUNISTICKÉHO PUČE AŽ K PRAŽSKÉMU JARU
Složitá historická cesta Československa od umělého politického převratu, přes represe a politické procesy padesátých let. Postupné urovnávání let šedesátých až k nové vojenské okupaci země v srpnu 1968 očima známé ostravské historičky Niny Pavlíkové.
20. září 2018, od 16 hodin, Centrum PANT

HUDEBNĚ-DIVADELNÍ AKADEMIE Z monarchie do republiky
Po sto letech odjezdu Skupova loučká Kašpárka a jeho satirický humor. Přeneste se s námi časem zpět do let 1918 a 1919.
18. října 2018, divadlo Mír Ostrava - Vítkovice

Kalendář akcí Ostravské univerzity 2018

23. února | Reprezentační ples Ostravské univerzity
Na počest 100. výročí založení republiky v barvách trikolóry

12. dubna | Česká konference rektorů
Ostravská hostí 145. zasedání pléna České konference rektorů

5. – 6. května | Garden Food Festival
Food Foto workshop a mnohem více na stánku Ostravské univerzity

18. května | Majáles Ostrava 2018
Stánek OU opět nabídne soutěže o festivalové ceny i drobné občerstvení

28. června | Happening Jsme Ostravská!
Bitva O pohár Ostravské univerzity a afterparty (nejen) s kapelou N.O.H.A.

18. – 21. července | Colours of Ostrava
UniverCity Experience Stage opět nabídne diskuze s vědci na ožehavá témata

12. srpna | Životní pout' Leoše Janáčka aneb Od lišky k Lišce
Slavnostní vyjížďka velocipedistů a cyklistů k 90. výročí úmrtí skladatele Janáčka

26. září | Večeře všech zaměstnanců OU
Nepracovní setkání zaměstnanců Ostravské univerzity s večerí a večerním programem

5. října | Noc vědců
Celorepubliková akce pod taktovkou ostravského týmu dostává novou tvář

12. listopadu | Akademický den Ostravské univerzity
Slavnostní předání cen rektora spojené s oslavami 17. listopadu

Říjen / listopad | Ostravské hokejové derby
Ostře sledovaný souboj dvou univerzit na ledu

Oslavy 100 let republiky

29. března | 1648 – Vestfálský mír, Evropa a České země
Přednáška o změnách ve společnosti, které můžeme sledovat i dnes

17. dubna | 1848 – Jaro národů
Přednáška – Co by pro Čechy znamenal koncept Velkého Německa?

31. května | 1918 – Rozpad Rakouska-Uherska
Přednáška – S jakým dědictvím vznikala Československá republika?

21. června | 1918 - 1938 Vznik republiky a její nedlouhé trvání
Historické události v regionu na základě nejnovějších historických bádání

11. července | Normalizace skrytá v obrazech – vernisáž výstavy
Vzájemné působení české a slovenské umělecké scény od 60. let dodnes

20. září | 1948 – 1968 Od komunistického puče až k pražskému jaru
Od únorového převratu po vojenskou okupaci očima historičky Niny Palevčíkové

18. října | Z monarchie do republiky
Divadelní představení: Jak plzeňský Kašpárek Josefa Skupy pochovával Rakousko

OSTRAVSKÁ NOC VĚDCŮ 2018

100 LET ČESKÉ VĚDY

5/10/2018

Bližší informace naleznete na ostravskanocvedcu.cz.

OSTRAVSKÁ
UNIVERZITA

SLEDUJTE NÁŠ MAGAZÍN ONLINE
ALIVE.OSU.CZ

